THE LIBRARY OF CONGRESS GRATIS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION N
WASHINGTON, D.C. 20025

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol LXXIII Kaina 25 c. ŠEŠTADIENIS — SATURDAY, SAUSIS — JANUARY27, 1979 Nr. 23

KATALIKAI PASAULY

Nepakanka žodžių

Prancūzijos vyskupų konferencijos pirmininkas arkivyskupas Etchegaray, kalbėdamas krašto vyskupų tarybos posėdyje, atkreipė dėmesį į pasaulyje pastoviai tebežeidžiamas pagrindines žmogaus teises bei laisves. Visuotinė Žmogaus Teisių Deklaracija, kurios paskelbimo 30-ties metų sukaktis buvo neseniai atžymėta, kalbėjo arkivyskupas, yra nepaprastai svarbus žingsnis kelyje į dvidešimtojo amžiaus žmonijos išgelbėjimą. Bet drauge, deja, ši deklaracija yra vienas tų dokumentų, kurių skelbiami dėsniai neranda atramos gyvenimo tikrovėje. Nepakanka tik žodžiais skelbti žmogaus teisių bei laisvių neliečiamumą, pažymėjo prancūzų arkivyskupas. Reikia, kad kova už žmogų ir už jo teisių bei laisvių apsaugojimą taptų kasdieniniu rūpesčiu ir uždaviniu.

Gerbti, saugoti žmogų

Katalikų Bažnyčia laiko savo pirmaeiliu uždaviniu ugdyti pavienių žmonių ir tautų tarpe vienybę ir brolišką tarpusavio meilę, pareiškė Jonas Paulius II-sis naujajam Šri Lankos ambasadoriui prie Apaštalų Sosto, kuris įteikė Popiežiui savo skiriamuosius raštus. Bažnyčia kiekviename žmoguje mato Dievo paveikslą, todėl ji nesiliauja raginusi gerbti žmogų, apsaugoti žmogaus orumą nuo visokių pasikėsinimų, užtikrinant jam sąlygas nevaržomai dalyvauti tiek asmeninės, tiek bendruomeninės gerovės kūrimo darbe. Jonas Paulius II-sis įvertino Šri Lankos tautos puoselėjamas religines ir kultūrines vertybes.

Vaiko teisės

Ne tik suaugusiems žmonėm, bet ir vaikam privalo būti užtikrintos jiem priklausančios teisės, pažymi Belgijos katalikų vyskupai bendrame pareiškime ragindami tikinčiuosius dalyvauti Jungtinių Tautų Organizacijos 1979 -ais metais skelbiamų Tarptautinių Vaiko Metų minėjime. Vaiko teisės privalo būti saugojamos nuo pat žmogaus gyvybės prasidėjimo, pažymi Belgijos vyskupai, primindami, jog ypač šeimoje vaikas turi būti gerbiamas, sudarant palankias sąlygas jo asmenybės pilnam išsivystymui. Šeima turi sudaryti vaikui saugią aplinką, kurioje jis jaustųsi apgintas ir globojamas. O tokia aplinka visų pirma priklauso nuo harmoningo tėvų sugyvenimo.

Pakvietė vienuolę

Australė katalikė sesuo vienuolė Margaret Doyle yra pakviesta dalyvauti, drauge su kitomis šešiomis moterimis, Australijos vyriausybės įsteigtame patariamajame komitete moterų klausimais. Vienas pirmųjų komiteto uždavinių bus rūpintis Jungtinių Tautų organizacijos paskelbtu Tarptautinių Vaiko Metų pravedimu Australijoje šiais metais.

Šv. Raštas Afrikai

Pietų Afrikos biblinė draugija ruošia naują Šventojo Rašto leidimą vietine afrikiečių kalba. Pirmasis, nepilnas Senojo Testamento leidimas afrikiečių kalba susilaukė nepaprastai didelio pasisekimo ir buvo greitu laiku išpirktas. Dabar ruošiamas antras leidimas bus papildytas ir patobulintas.

Streikai Gruzijoje

Roma. — Vakarus pasiekusiomis žiniomis, spalio mėnesio pradžioje, streikų banga palietusi kai kuriuos Abkhazijos sovietų autonominės respublikos miestus. Užsienio spaudos agentūrų skelbiamomis žiniomis, streikai įvyke Abkhazijos sostinėje Soukhoumi, Tkvarcheli kasyklose ir kai kuriuose Abkhazijos kolchozuose. Prie Gruzijos prijungta Abkhazijos autonominė respublika turi apie penkis šimtus tūkstančių gyventojų, kurių tik vienas aštuntadalis yra abkhazai. Visą trečdalį gyventojų sudaro gruzinai. Krašto gyventojai priešinasi gruzinų naujakūrių įkurdinimui, reikalauja, kad dabartinis ministrų tarybos pirmininkas Sakvarelidze būtų pakeistas kitu, vietinės kilmės žmogumi. Streikai buvę paskelbti šiem ir kitiem reikalavimam paremti. Gilūs nesutarimai tarp abkhazų ir gruzinų jau pasireiškė ir praeityje.

Ok. Lietuvoje mirė kun. A. Sadauskas

Ok. Lietuva. — Sausio 11 d. Pakapėje, Šiaulių apskrityje, mirė tos parapijos klebonas a. a. kun. Antanas Sadauskas. Velionis buvo gimęs 1911 m., kunigu įšventintas Kaune 1936 m. Anksčiau yra buvęs Alėjų, netoli Raseinių, parapijos klebonu, o dabar jau daug metų Pakapėje, kuri prieš karą turėjo netoli keturių tūkstančių parapiečių. Palaidotas Pakapėje sausio 15 d., laidotuvėms vadovaujant Kauno arkivyskupijos koadjutoriui vyskupi Liūdui Poviloniui.

Atrodo, tai pirmas šiais metais miręs kunigas ok. Lietuvoje. Praeitais metais turimomis žiniomis mirė 17 kunigų, o buvo įšventinta tik 10 visoms vyskupijoms.

Mirė žmogaus teisių gynėjas

Vienoje Kijevo ligoninėje gruodžio 28 d. mirė rašytojas ir žymus žmogaus teisių gynėjas Gely Snegirov. Apie Snegirovo mirtį jo žmonai pranešė sovietų milicija, pažymėdama, jog velionis sirgęs stuburkaulio vėžio liga. Snegirovas buvo suimtas 1977-ų metų rugsėjo mėnesį už tai, kad parašė atvirą laišką Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentui Carteriui, atkreipdamas dėmesį į sovietų valdžios vykdomus žmogaus teisių pažeidimus. Prieš suėmimą, velionis buvo viešai atsisakęs Sovietų Sąjungos pilietybės. Snegirovas iš kalėjimo buvo pasiųstas į ligoninę praėjusių metų kovo mėnesį, bet ligoninėje buvo laikomas visiškoje izoliacijoje. Jo mirties priežastis tėra žinoma sovietų milicijai.

Kinija vengia "nusiginklavimo"

Ženeva. — Sausio 24 d. susirinko naujasis Jungtinių Tautų nusiginklavimo komitetas, tačiau Kinijai skirta vieta tarp Kanados ir Kubos liko tuščia. Komitetui pirmininkaujas Alžiro užsienio reikalų ministras Abdelaziz Bouteflika pareiškė, kad Kinijos dalyvavimas šio komiteto darbuose yra labai svarbus ir išreiškė viltį, kad Kinija įsijungs į komiteto darbus.

Prancūzija, kuri anksčiau irgi ignoruodavo nusiginklavimo debatus, šį kartą atsiuntė delegaciją su užsienio reikalų ministru Jean Francois Pocet priešaky. Tris kinų diplomatai sėdėjo žiūrovų sekcijoje. Kinai pareiškė, kad galimas daiktas ateityje Kinija nutars įsijungti į nusiginklavimo komiteto darbus.

Sovietų Sąjungos prezidentas Brežnevas priėmė JAV senatorių, respublikonų delegaciją. Jis sveikinasi su delegacijos vadovu sen. Baker. Viduryje — JAV ambasadorius Maskvoje Malcolm Toon. Brežnevas ilgai aiškino senatoriams, kodėl jie turėtų ratifikuoti SALT sutartį, apribojančią branduolinių ginklų gamybą.

Popiežius Meksikoje

Meksika. — Popiežius Jonas Paulius II-sis vakar atvyko į Meksiką, kurioj nėra buvęs joks katalikų Bažnyčios popiežius. Šimtai tūkstančių meksikiečių jam sukėlė dideles ovacijas. Ketvirtadienį popiežius praleido Dominikonų respublikoje, kurios žemę jis atsiklaupęs pabučiavo, dėkodamas Dievui, kad jam leista atvykti į šią Kolumbo mylimą žemę, kur dirbo pirmieji Naujajame Pasaulyje misijonieriai. Didelės minios žmonių tarp aerodromo ir Santo Domingo miesto buvo sustojusios prie kelio ir sveikino svečią.

Katedroje, kuri yra seniausia šioje hemisferoje, statyta 1514 m., popiežius aukojo šv. Mišias su Dominikonų respublikos vyskupais ir penkiais JAV kardinolais, kurie atvyko jo pasveikinti, jų tarpe Chicagos kardinolas John Cody.

Savo istorinės kelionės pradžioje popiežius Jonas Paulius II-sis pasakė ispanų kalba pamokslą, kuriame griežtai ir aiškiai pabrėžė žmogaus teisių svarbumą. "Nei kapitalizmas nei komunizmas neatneš pasauliui taikos, bet tik teisingumo ir žmogaus teisių siekimas", pasakė popiežius. "Žmogaus teisės turi būti gerbiamos ir paskelbtos visiems ir kiekvienam individui, nors jis už tai būtų įkalintas ar kankinamas. Bažnyčia turi kviesti visus krikščionis aukotis ir statyti tokį pasaulį, kuris bus teisingesnis, žmoniškesnis, tinkamesnis gyventi, kur nėra nė vieno vaiko be maisto ar be švietimo, kur nėra kaimiečių be žemės, kurioje galėtų gyventi ir gyventi padoriai, kur nėra žmogaus išnaudojimo sistemos, kur nėra korupcijos, kur nėra neteisingumo, kur nėra nė vieno be įstatymų apsaugos". Popiežiaus žodžius minia pertraukė plojimais keturiskart.

Dar nepatikrintomis žiniomis, ketvirtadienį NBC televizija paskelbė, kad, grįždamas iš Meksikos namo, popiežiaus lėktuvas gali nusileisti Kuboje. Savo kalboje popiežius Dominikonų respublikoje pasveikino ir "čia atvykusius Kubos vaikus".

Įvairūs Meksikos biznieriai ir apgavikai bando išnaudoti šį popiežiaus vizitą bizniui. Pardavinėjami bilietai, kurie garantuoja susitikimą su popiežiumi, išnuomojamos sėdynės prie langų, namuose, pro kuriuos popiežius pravažiuos, pardavinėjami popiežiaus portretai, net marškiniai su jo atvaizdu. Milijonai žmonių susirinko į gatves, kuriomis popiežius turėjo pravažiuoti.

Prieš lėktuvui nusileidžiant, popiežius turėjo pasikalbėjimą su korespondentais, kuriems jis padarė labai gerą įspūdį. Vienas parašė, kad "Wojtyla explosion" padarė popiežių, dar neseniai perėmusį šias pareigas, rimtu kandidatu į populiariausio Bažnyčios istorijoje popiežiaus titulą.

Pasitraukė Pietų Afrikos ministras

Johannesburgas. — Iš Pietų Afrikos parlamento pasitraukė buvęs kabineto ministras Mulder. Jis įveltas į skandalą savo buvusioje tarnyboje — informacijos ministerijoje, kur pastebėti valstybės lėšų išeikvojimai. Kiek anksčiau Mulder buvo priverstas pasitraukti iš vyriausybės, kurioje jis buvo tarprasinių santykių ministras.

Austrija statys Izraelio lėktuvus

Viena. — Austrijos kancleris Bruno Kreisky paskelbė, kad susitarta su Izraeliu statyti karinės aviacijos "Kfir" lėktuvą Austrijoje. Tai labai greitas, vieno motoro naikintuvas. Kancleris pabrėžė, kad tai bus Austrijai skirtas lėktuvas, ne Izraeliui.

Connally mažintų prekybos deficitą

Washingtonas. — Paskelbęs kandidatūrą į prezidento vietą John Connally pasakė spaudai, kad jis sumažintų infliaciją, subalansuotų biudžetą ir užbaigtų nepalankų Amerikai prekybos deficitą. Jis neleistų prekybos partneriui, kaip Japonijai, turėti 13 bil. dol. prekybos perteklių. Laisvoje prekyboje jis pasakytų japonams, jei norite patekti į mūsų rinką, leiskite mums įeiti į savo rinką. Jei jie nesutiktų, nepatektų su savo prekėmis Amerikon, pasakė Connally.

Britanijos streikai

Londonas. — Britanijos geležinkeliečių streikas ketvirtadienį vėl sustabdė traukinius ir, žiemos sąlygomis, privertė keliautojus ieškoti kitų susisiekimo priemonių. Streikai palietė ligonines, mokyklas. Birminghamo ligoninė pasiuntė namo 60 vėžio pacientų, nes pradėjo trūkti maisto.

Irane demonstravo daug šacho rėmėjų

Teheranas. — Irano kariuomenės vadovybė paskelbė, kad uždraudžiamos visos demonstracijos, nes karo stovis nėra atšauktas. Prieš paskelbimą Teherane įvyko vadinamos tyliosios daugumos demonstracija, apie 50,000 žmonių, kurie pasisakė už civilinę, premjero Bachtiaro vadovaujamą, vyriausybę. Universitete vėl vyko muštynės tarp komunistų ir musulmonų vado Khomeinio šalininkų. Patalpoms padaryta nuostolių, vienas jaunuolis, apkaltintas priklausymu slaptajai policijai, buvo pasmaugtas.

Teherano gatvėse, jau sutemus, lakstė būriai jaunuolių, šaukdami šalia "mirtis šachui" ir "mirtis Bachtiarui".

Religinis vadas Khomeini Prancūzijoje pažadėjo sugrįžti į Iraną, nors vyriausybė su kariuomene uždarė visus aerodromus. Jų uždarymą Khomeini pavadino "išdavimu". Sugrįžęs jis pažadėjo "sunaikinti" Bachtiaro vyriausybę. Jei vyriausybė neleis jam sugrįžti, jis įsakys savo šalininkams Irane griebtis ginklų, tada įvyks kraujo praliejimas, pasakė Khomeini. Jis pasakė, kad, negalėdamas skristi į Teheraną penktadienį, jis sugrįš sekmadienį.

Po Khomeinio įtakingiausi musulmonų vadai Irane Mashhado miesto ayastolla Hasrat Shirazi ir Teherano ayatolla Mahmoud Teleghani paskelbė, kad tikintieji išeis į gatves demonstruoti, jei vyriausybė toliau neleis Khomeiniui sugrįžti namo po 14 metų gyvenimo egzilėje.

Demonstracijos už šachą ir civilinę jo paliktą vyriausybę, komentatorių manymu, parodė, kad nuotaikos Irane keičiasi. Prieš kelias savaites niekas Teherane nebūtų drįsęs prisipažinti, kad jis remia šachą, tuo labiau nebūtų išėjęs su vėliavomis į gatves. Demonstrantai buvo koliojami nuo namų stogų, į juos jaunimas mėtė akmenis ir butelius. Kai kurie šacho priešai sako, kad demonstracijose už šachą dalyvavo karininkų šeimos ir nusamdyti policijos agentai, bet tuo ne visi tiki.

Prie Tailandijos sienos užsienio diplomatai ir Kinijos patarėjai laukia eilėje prie vizų įstaigos.

Lenkijos komiteto pareiškimas Lietuvai

Norvegijoje susikūręs pagalbos Lenkijai komitetas praneša, kad lapkričio dvidešimt penktą **Sąjudis žmogaus teisėms ir orumui ginti Lenkijoje** paskelbė deklaraciją Lietuvos žmonėms.

Štai tos deklaracijos tekstas, išverstas į lietuvių kalbą:

"Mes pasirašiusieji sąjūdžio žmogaus teisėms ir orumui ginti Lenkijoje nariai reiškiame pilną solidarumą ir gilią pagarbą mūsų broliams lietuviams, kurie daug metų ištikimai išlaiko klusnumą Dievui ir tėvynei. Ypač pagarbą reiškiame neseniai susikūrusiam katalikų komitetui tikinčiųjų teisėms ginti.

Dėl mūsų istorinės draugystės ir tradicijų mes esame įsitikinę, kad klestės savitarpio pastangos, siekiant pagarbos žmogaus teisėms, ir kad bažnyčia mūsų kraštuose bus skambaus ir gyvo tikėjimo išpažinimo Bažnyčia".

Seka 20 žmonių parašai

JAV perleidžia bazių suverenumą

Washingtonas. — Vasario 1 d. Filipinų karinėse Amerikos bazėse įvyks formalios iškilmės, kuriose Amerika perleis Filipinų kariuomenės vadams Subic karo laivyno bazės ir Clark aviacijos bazės suverenumą. Nors Filipinai leido amerikiečiams toliau laikyti tas bazes, jų formalūs vadai taps filipiniečiai. Be minėtų bazių Filipinai perims ryšių centrą, satelitų sekimo stotį ir amerikiečių karių naudojamą poilsiui kurortinę Baguio City vietovę.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Šiaurės Korėja oficialiai pasiūlė Pietų Korėjai pradėti derybas apie susijungimą. Pasiūlymą paskelbė Š. Korėjos viceprezidentas.

— Amerikos kariuomenės teismas kovo mėnesį teis rytų vokietį, kuris, pabėgdamas per Geležinę Uždangą, buvo pagrobęs Lenkijos keleivinį lėktuvą. V. Vokietija atsisakė jį teisti, tačiau lėktuvas nusileido Amerikos bazės aerodrome, todėl jį teis amerikiečiai. Stebėtojai tą nutarimą laiko prezidento žmogaus teisių pareiškimų pajuoka. V. Vokietija nusamdė kaltinamajam advokatą Judah Best, kuris gynė teisme buv. viceprezidentą Spiro Agnew. Amerikiečių nutarimas apkaltinti pabėgėlį aiškinamas lėktuvų grobimo konvencijos palaikymu.

— Nusiginklavimo agentūros naujasis vadovas atsargos gen. George Seigniuos pareiškė senate, kad atsisakymas ratifikuoti SALT sutartį su sovietais pastatytų Ameriką į didelį pavojų. Ratifikavimo reikalauja Amerikos saugumas, pasakė jis.

— Amerikos atstovas Ženevos nusiginklavimo konferencijoje Adrian Fisher pareiškė, kad SALT susitarimas su sovietais beveik užbaigtas. Jis nustatysiąs ribas strateginių ginklų raketoms.

— Japonų imtynininkas Antonio Inoki paskelbė, kad birželio 10 d. organizuojamos bokso rungtynės tarp jo ir Ugandos prezidento Idi Amin. Rungtynių teisėju būsiąs bokso čempionas Muhammad Ali, kuris pareikalavęs už šį darbą milijono dolerių. Inoki gausiąs pusę milijono dol., o likusieji pinigai būsią skirti Ugandai.

— NASA radijo bangomis pakėlė erdvės laboratoriją "Skylab" į aukštesnę orbitą. Šiais metais erdvės stotis turi nukristi žemėn. Planuojama kontroliuoti, kad ji nenukristų į apgyventus rajonus. Turima vilčių, kad jos laužas kris į vandenyną.

— Filipinuose "šundaktaris" Antonio Agpaoa, 39 m., kuris gydydavo žmones "rankų uždėjimu", pats atsigulė į ligoninę apendicito operacijai.

— Buvęs prezidentas Gerald Fordas, palikęs žmoną Egipte, buvo nuvykęs į Siriją susitikti su prezidentu Assadu.

— Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kurt Waldheimas dėl įvykių Kambodijoje atidėjo numatytąją kelionę į septynis Pietryčių Azijos kraštus.

KALENDORIUS

Sausio 27 d.: Vitalis, Angelė, Auksuolis, Vėjūnė.

Sausio 28 d.: Tomas Ak., Konstancija, Kaributas, Nijolė.

Sausio 29 d.: Konstantas, Barbėja, Girkantas, Banguolė.

Saulė teka 7:08, leidžiasi 4:57.

ORAS

Debesuota, gali trumpai snigti, temperatūra dieną 25 l., naktį 10 laipsnių.

Iš Ateitininkų gyvenimo

REDAGUOJA Jonas Žadeikis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siųsti: 6522 South Rockwell Ave., Chicago, IL. 60629. Tel. 778-7852

"ATEITIES" ŽURNALO RŪPESČIAI

Pasikalbėjimas su vyr. redaktorium kun. dr. K. Trimaku

Paskutiniu metu "Ateities" žurnalas tiek savo turiniu, tiek išvaizda, daugelio nuomone, pasikeitė į gerąją pusę. Šia proga Ateitininkų skyriaus "Drauge" skaitytojai norėtų gauti kai kurių informacijų iš vyriausio redaktoriaus. Šiuo reikalu kreipėmės į kun. dr. Kęstutį Trimaką, pateikdami keletą klausimų.

— Kiek laiko, kaip redaguojate "Ateitį"?

— "Ateitį" redaguoju nuo 1975 m. pradžios. Taigi jau pradedu penktus metus. Iki 1977 m. galo didele dalimi žurnalo redagavimo mielą, bet kartais labai sunkią naštą nešiau vienas, tik vienu metu turėjau Aldonos Zailskaitės ir dr. Algio Norvilo paramą. Nuo 1978 m. pradžios šalia manęs, kaip vyriausio ir koordinuojančio redaktoriaus, darbui talkina keturi redaktoriai.

— Kas padeda "Ateitį" redaguoti?

— Dabar po du numerius į metus suredaguoti yra sutikę Saulius Kuprys, dr. Arūnas Liulevičius, dr. Linas Sidrys ir Aldona Zailskaitė. Numerį suredaguoti reiškia jau suplaukusią medžiagą paruošti spaudai (gal vieną kitą dalyką ir pačiam gauti), medžiagą išdėstyti ir palaikyti ryšį su spaustuve, iki numeris bus atspausdintas. Kalbai taisyti ir korektūrą atlikti mums labai talkininkauja Pr. Razminas. Atskirų numerių redaktoriai parodo ir savo gražios iniciatyvos. Šiaip didesnę dalį medžiagos, palaikydamas ryšį su bendradarbiais, gaunu aš — ypač straipsnių, beletristikos, poezijos. Man, kaip vyr. redaktoriui, tenka visų redagavimo darbą koordinuoti. Dalinimasis redagavimo darbu šiuo metu yra geriausia išeitis: vienam kam šią naštą nešti (kaip kuri laiką aš dariau) yra per sunku.

Talkina ir kiti redakcijos nariai: Jonas Kuprys (fotografijomis), Roma Olšauskaitė ir Rima Sidrienė.

— Koks bendradarbių skaičius?

— Šiuo metu "Ateity" rašiniais, straipsniais, fotografijom, iliustracijom bendradarbiavusiųjų skaičius yra labai didelis. Jų amžius — įvairus: sendraugiai, studentai, moksleiviai. Ateitininkai ir neateitininkai.

— Iš kelių kraštų?

— Be abejo, JAV pirmauja. Po to — Kanada. Brazilijos ateitininkai ima vis labiau mus informuoti apie savo veiklą. Pradeda ir Australijos ateitininkai. Šiaip pavienių bendradarbių yra iš okupuotos Lietuvos, Punsko ir Izraelio.

— Kas daugiausia užpildo "Ateities" puslapius?

— Turėdami plačią skaitytojų skalę — vyresniuosius, studentus ir vyresniuosius moksleivius, stengiamės kiekviename numeryje pateikti kuo įvairesnę medžiagą: vienas kitas stipresnis straipsnis, gyvas "Veiklos" skyrius, paėmę moksleivių prirašytas "Atžalų" skyrius, "Antai..." — aktualus komentaras yra kiekvieno numerio būtinybės. Beveik būtinybė skaitytinos ir poezija, kas nros iš mėno, dažnai ir beletristikos kūrinys.

— Ar pakankamai gaunat medžiagos?

— Nuo pat pirmojo 1975 m. sausio numerio iki šiol kiekvieną mėnesį turėjome vieną ir tą pačią proglemą — ką iš turimos ir norimos į tą numerį įdėti medžiagos atidėti kitam kartui. Medžiagos niekad netrūko. Jos visad buvo truputį ar gerokai per daug. Problema visad buvo nuspręsti, ką nukelti vėliau. Dėl tos priežasties mūsų "Ateities" numeriai dažnai išeina padidinti — 36-44 psl. Nuo 1979 m. sausio numerio padidinamas "Ateities" formatas.

— Ar "Ateitis" yra visų ateitininkų organizacijos žurnalas?

— Ateitininkų federacija, 1975 m. perėmusi "ateitį" iš Moksleivių ateitininkų sąjungos, jai paskyrė uždavinį atspindėti visos ateitininkijos veiklą, ypatingą dėmesį skiriant studentams ir vyresniems moksleiviams. Tuo keliu ir stengiamės "Ateitį" vairuoti. Mūsų ir kitų "Ateitį" stebinčiųjų tvirtinimu, "Ateičiai" pavyksta gana gerai tą uždavinį atlikti.

— Daugelis lietuviškų dienraščių, savaitraščių ir mėnesinių žurnalų nusiskundžia mažėjančiu prenumeratorių skaičiumi. Ar tuo gali nusiskųsti "Ateitis"?

— "Ateities" prenumeratorių skaičius nėra didelis, bet jis nemažėja. Atvirkščiai, jis nežymiai didėja. Žurnalas yra geras ir vertas ne tik ateitininkų, bet ir neateitininkų dėmesio. Jei kas imtųsi platinimo, esu tikras, kad žurnalo prenumerata dar labiau pakiltų.

— Ar "Ateities" ateitis šviesi?

— Ateitininkai savo žvilgsniu į ateitį turėtų būti realūs optimistai. Tokiais bandome būti ir mes. Šiuo metu mums svarbu, ar "Ateitis" palieka pėdsakus skaitytojuose ir visuomenėje. Paliesti dabartį yra mūsų ateitis.

— Ko pageidautumėte iš "Ateities" skaitytojų ir prenumeratorių?

— Pasitikėti Kristaus dabartim ir ateitim. Remti "Ateitį" straipsniais, idėjomis, dėmesiu ir finansais. Laikyti "Ateitį" savo žurnalu.

Jonas Žadeikis

STUDENTŲ SUSIRINKIMAS

Dėl blogo oro studentų ateitininkų susirinkimas buvo nukeltas. Jis įvyks šį šeštadienį, sausio 27 d. 7:30 v. v. pas Stončius, 7143 S. Hamlin Ave.

Mūsų svečias bus kun. Jurgis Šarauskas. Jis pristatys analizę apie organizacijas ir išreikš savo nuomonę apie lietuviškas organizacijas. Prašome atsinešti nario mokestį. *Valdyba*

DETROITO STUDENTŲ ATEITININKŲ VEIKLA

Detroito studentai ateitininkai 1978 m. veiklą pradėjo susirinkimu, kuriame paskaitininkas dr. Antanas Razma, jr. pateikė minčių, kaip organizacijos paveikia žmogų. Po to buvo išrinkta nauja valdyba: Kristina Veselkaitė — pirmininkė. Eligijus Lelis — vicepirmininkas, Rita Neverauskaitė — sekretorė, Kęstutis Smalinskas — iždininkas ir Gintė Damušytė — specialių projektų vedėja.

Antrasis susirinkimas įvyko gruodžio 17 d. Šį kartą paskaitininko vietoj klausėme studentams paruoštos juostelės — kun. dr. Kęstučio Trimako paskaitos "Psichologinis žvilgsnis į tikėjimą", kurioje buvo diskutuojamas tikėjimo racionalumas, filosofiniai Dievo buvimo įrodymai ir tikėjimo pasekmės.

Dabartinis mūsų įsipareigojimas yra padėti suruošti tradicinį Užgavėnių balių kuris įvyks vasario 24 d. Kviečiame svečius, o ypač idėjos draugus ir iš kaimyninių miestų. Ateity taip pat pramatomas kandidadžiui, kurį tvarkyti pasisiūlė tų paruošimas studentų įžo- Saulius Jankauskas. *RN*

STUDENTŲ PAVASARIO KURSAI

Studentų ateitininkų sąjungos metiniai pavasario kursai įvyks Dainavoje (Manchester, Michigan) kovo 24-25 dienomis. Tema — rusifikacija. Bendra rusifikacijos tema kalbės North western universiteto politinių mokslų daktarantas Algis Tamošiūnas. Apie Latvijos rusifikaciją kalbės George Washingtono universiteto magistrė latvė Ranta Liders. Taip pat bus nagrinėjamos ir kitos temos.

Vasaros stovyklos rinkiminio suvažiavimo reikalais vyks darbo posėdžiai. Bus pranešta apie SAS ypatingą suvažiavimą, kuris įvyks PLJS kongreso metu Europoje. Šeštadienį vakare bus šokiai.

SAS centro valdyba

Klausomės paskaitų Clevelande, Studentų ateitininkų suvažiavimo metu
Nuotr. E. Razmos

KANADOS ŽINIOS

Winnipeg, Manit.

NESENSTANTIS ĄŽUOLAS

1978 metų gruodžio 9 dieną Mykolui Januškai 80 gyvenimo ir 27 parapijos komiteto pirmininko metų sukakties proga surengtas pagerbimas. 5 val. po pietų Šv. Kazimiero bažnyčioje jo intencija buvo atlaikytos šv. Mišios, kurių metu per pamokslą klebonas pabrėžė, kad Mykolo visas gyvenimas buvo Dievo ir tėvynės tarnyba.

Po pamaldų parapijos svetainėje įvyko vaišės, kurioms vadovavo J. Grabys. Žodžiu sveikino šeimos vardu Mykolo sesuo, atvykusi iš Chicagos Marytė Kriauchūnienė, Lietuvių Bendruomenės vardu jo brolis Vincas Januška. Parapijos komiteto vardu St. Ramančiauskas. Bažnyčios statybos komiteto vardu J. Demereckas. Parapijos vardu klebonas kun. J. Bertašius, kuris kalbą užbaigė, įteikdamas gražiai įrėmuotą Šv. Tėvo Jono Pauliaus I palaiminimą.

Raštu sveikino Winnipego kardinolas J. Flahiff, vyskupas V. Brizgys, Čingai, Matulioniai, R. Razma, Z. Brazauskas, be to buvo sveikinimo kortelių bei dovanėlių.

Rengimo komiteto narės Ona Jančiukienė įteikė tortą ir Marija Januškienė visų dalyvių dovaną laikrodėlį, kuriame įgraviravo 80 ir 27 — gyvenimo ir pirmininkavimo metai.

Mykolas Januška gimė Kurklių valsčiuje, Janonių kaime. Užaugo 4 brolių ir 1 sesers šeimoje. Jis vienas iš pirmųjų Lietuvos besikuriančios kariuomenės karys. Dalyvavo mūšiuose prie Vilniaus ir Širvintų.

1927 metais atvyko į Kanadą, įsikūrė Winnipege ir 1933 vedė ūkininko dukterį Mariją. Prasidėjus po karo emigracijai, atsikvietė visus 4 brolius, be to, sudarė daugeliui emigracijos atsikvietimo dokumentų. Nuo pat atvykimo Kanadon rūpinos lietuviškais reikalais. 1947 m. kreipėsi į Winnipego arkivyskupą, prašydamas lietuvių aptarnavimui kunigo. Vyskupas paskyrė lietuvių reikalams jėzuitą McGuire, mokantį vokiškai.

Atvykus į Winnipegą lietuviams pranciškonams sudarė Lietuvių misijos komitetą, į kurį Mykolas įėjo kasininko pareigoms. 1950 lapkričio 5 d. Mykolas sutiko apsiimti bažnyčios įsigijimo, vėliau tapusio bažnyčios statybos komitetu ir parapijos komiteto pirmininko pareigose. Šiose pareigose tebėra iki šių dienų.

Tai nepavaršstanti darbo bitė, kuklus, paslaugus, pirmas prie darbo, paskutinis iš jo. Linkime dar daug darbingų metų. Ką darytume be Mykolo.

J.

Hamilton, Ont.

TALENTŲ PASIRODYMAS

II-ąjį Kanados lietuvių talentų pasirodymą rengėjų komitetas nutarė suruošti Hamiltone kovo 24-25 d. Baigminės varžybos įvyks sekmadienį, kovo 25 d., Jaunimo centre.

Kaip jau buvo pranešta, varžybos bus šiose meno šakose: muzikos, šokio, dailės, žodžio ir vaidybos. Norintieji dalyvauti šiame talentų pasirodyme prašomi užsiregistruoti iki kovo 20 d. pas rengėjų komiteto sekr. K. Baroną, 35 Weir St. N. Hamilton, L8H 5E7. Kiekvienas dalyvis praneša vardą, pavardę, antrašą, metus, meno šaką. Tolimesnių kolonijų dalyviai prašomi pranešti, ar reikalinga bus nakvynė, kadangi varžybos tęsis dvi dienas. Dailės mėgėjai turi būti ne jaunesni kaip 16 m. ir privalo 3 paveikslus atsiųsti iki kovo 20 d. vicep. A. Juozapavičiui, 20 Kensigton Ave. N. Hamilton.

Atsižvelgiant į metus, visi talentų pasirodymo dalyviai bus suskirstyti į grupes, o sudarytos teisėjų k-jos trijų pirmų vietų laimėtojams paskirs žymenis. Taip pat, visi dalyviai gaus KLB Kultūros k-jos pažymėjimus. Malonu būtų, kad iš Hamiltono kolonijos dalyvautų gražus būrys meno talentų.

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
(Est. 1959)
9727 SOUTH WESTERN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60643
TELEFONAS: (312) 238-9787

1979 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

VIENOS SAVAITĖS:	Iš Bostono ar New Yorko	Iš Chicagos
Gegužės 14 ir 21	$850.00	$980.00
Birželio 11, Liep. 9,	$875.00	$1010.00
Rugp. 20, Rugs. 3 ir 10	$875.00	$1010.00
Rugs. 17	$850.00	$980.00
1 naktis Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje		
DVIEJŲ SAVAIČIŲ:		
Birželio 25, Liepos 16.		
Rugpiūčio 6	$1200.00	$1330.00
2 naktys Maskvoj, 5 naktys Vilniuje, 3 naktys Rygoje, 3 naktys Leningrade, 2 naktys Helsinke		
Liepos 2	$1375.00	$1500.00
2 naktys Maskvoj, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje, 5 naktys Romoje		
Liepos 23	$1400.00	$1530.00
2 naktys Maskvoj, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje, 2 naktys Lucerne, 2 naktys Muniche, 1 naktis Baden-Baden, 1 naktis Zuriche		
Rugpiūčio 14	$1375.00	$1500.00
1 naktis Maskvoje, 5 naktys Vilniuje, 1 naktis Maskvoje, 6 naktys Paryžiuje		

Visas grupes lydės patyrę vadovai. Įskaitoma ekskursijos į Kauną ir Trakus, ir vizų mokesčiai. Kainos asmeniui, dviese kambaryje (are subject to changes and/or government approval). Vienam kambaryje 1 savaitei reikia primokėti $100.00; 2 savaitėms — $175.00.

Kainos 30 ar daugiau keleivių.

RESERVATION FORM

I am interested in joining your tour to LITHUANIA departing on .....

Name ..... Tel. No. ( ) .....

Address ..... Zip .....

☐ Smoking ☐ Non-Smoking section of the plane

A deposit of $100.00 per person is required to hold your reservation. If there should be a change in your travel plans, deposit will be refunded if cancellation is received 45 days before departure. Please mail this form and a check/money order to:

BOOK NOW!!

SPACE LIMITED!!

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 SOUTH WESTERN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60643

AMERICAN SOCIETY OF TRAVEL AGENTS ASTA

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates $37.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $35.00. Foreign countries, $37.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kviekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	6 mėn.	3 mėn.
Chicago ir Cook apskr.	$37.00	$19.00	$15.00
Kitur J.A.V.	35.00	18.00	13.00
Kanadoje U.S.A.	37.00	19.00	15.00
Užsienyje	37.00	20.00	15.00
Savaitinis	25.00	15.00	9.00

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.
● Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

LAISVĖS ŠVENTĖ

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktį Hamiltono vysk. M. Valančiaus lituanistinė mokykla minės šeštadienį, vasario 17 d. Mokytojai trumpai kalbės apie mūsų tėvynę ir apie 11 val. 30 min. bus rodomas filmas iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo. Filmo pasižiūrėti kviečiami ir tėvai.

Po švenčių atostogų mokykla darbą pradėjo sausio 6 d. Didžiosios pertraukos metu, žiemos laiku, vaikams nemokamai duodama kakao. Tad tėvams tenka tik įdėti sumuštinį.

K.B.

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija.
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia skambint 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Avenue.
Val.: pirmad., antrad ir ketvirtad. 6 iki 7:30 val. vakaro.
Šeštad. nuo 1 iki 3 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso telef. WA 5-2670.
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048.

Tel. ofiso HE 4-5849; rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00 val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą pereme
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val.: pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos.
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

1002 N. Western Ave., Chicago
Tel. 489-4441
Dr. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
7110 W. 127 St., Palos Heights
Tel. 361-0730
Valandos pagal susitarimą

Įstaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
BENDROJI MEDICINA
1407 So.49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7
Išskyrus treč. ir šeštad

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šeštad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofs. tel. 737-1168, rez. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
71-os ir Campbell Ave. kamp.
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Telef. — 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet ir ketv. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS
Adresas 4255 W. 63rd Street
Ofiso telef. RE 5-4410
Rezidencijos telef. GR 6-0617
Ofiso val. pirm. ir ketvirtad. nuo 1 ligi 3 v. popiet pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE. 4-2123, Namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7; šeštadieniais pagal susitarimą.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

Arkiv. Jurgis Matulaitis

ŠIŲ LAIKŲ ŠVIESOJE

Kiekvienas istorijos laikotarpis turi savitas žymes. Lietuvių tautos istorijoje didelėmis pastangomis ir kančiomis iškyla laikotarpis tarp 1863 m. sukilimo ir spaudos draudimo pabaigos. Tame laikotarpyje nesunku matyti ir savitą lietuvį, kuris, mokydamasis ir dirbdamas tarp svetimųjų, reiškiasi ne tik žmogišku, bet ir tautiniu charakteriu, dariusiu įtaką savo laikams ir savo laikotarpio žmonėms. Tautos dalis jais sekė, jų darbais grūdino savo pasiryžimus ar apsisprendimus už tautinį priklausomumą.

Rusų priespauda lietuviams buvo pasibaisėtina, nors dalis nuėjo ir su okupantu. Lenkų įtaka turėjo skirtingą reikšmę, nes ji atėjo su mokslu ir auklėjimu, su savita kultūra ir tautinio susipratimo iškreipimu. Tame laikotarpyje gimė augo ir subrendo arkivyskupas Jurgis Matulaitis, nuo kurio mirties šiandien (sausio 27 d.) sueina penkiasdešimt dveji metai. Į jį verta iš naujo žvelgti, nes jo gyvenimas ir krikščioniško tobulumo pavyzdys yra jau netolimas kelias į paskelbimą šventuoju.

Jurgis Matulaitis buvo suaugęs su lietuviško kaimo tradicijomis ir dvasia. Jis mokėsi lietuviškoje Marijampolės gimnazijoje, nors ir joje veikė lenkiškos ir rusiškos įtakos. Ilgiausiai buvo lenkiškose mokyklose, kur mokslu ir auklėjimu buvo skiepijama tautinio nusiteikimo dvasia pagal lenkišką to meto madą. Tačiau jo atsparumas ir įgimta išmintis jį skatino rūpintis sava kalba, savo tautiečiais ir jų ateitimi, ypač savo tautiečių dvasiniu gyvenimu, kuriam jis buvo skyręs save ir savo ateitį.

Nepaisydamas savo išsimokslinimo, nežiūrėdamas į savo ligas ir nebodamas būsimų poaukščių, šiam tikslui jis ryžosi atnaujinti bemerdinčią dėl rusų persekiojimo Marijonų vienuoliją, kurios likučiai tebuvo jo tėviškėje Lietuvoje. Ir prieš septyniadešimt metų — 1909 m. — tą vienuoliją jis atkūrė naujais pagrindais, paaukodamas jai tolimesnį savo gyvenimą, kad jungtinėmis jėgomis galėtų lengviau dirbti savo tautai Kristaus Bažnyčioje. Tai sukaktis, kurios negalima pamiršti, kai Amerikoje taip pat gyvi yra jos pėdsakai.

*

Prisimename ne tik arkiv. Jurgio Matulaičio mirties sukakti, bet ir septyniasdešimt metų (rugpiūčio 29 d.) sukaktį, kai jis galutinai atnaujino Marijonų vienuoliją, padarydamas prie paskutinio senųjų marijonų kun. Vincento Senkaus ir vysk. K. Ruškio pirmuosius įžadus. Pirmuoju kandidatu į vienuoliją tuo metu buvo priimtas kun. prof. Pranas Būčys (vėliau vyskupas). Taip pat negalima praleisti ir pereitų metų pabaigoje (gruodžio 8 d.) nuo jo užėmimo Vilniaus vyskupijos vadovavimo šešiasdešimt metų sukakties.

Tapimas vyskupu (1918 gruodžio 1 d.) ir vadovavimas Vilniaus vyskupijai nebuvo tik poaukštis. Tai buvo naujas kryžius, kuriam jis su dideliu pasiaukojimu paskyrė savo gyvenimo dalį, ir tai gal sunkiausią, kuri jam kainavo daug skausmo ir dvasinių kančių. Jo pasiryžimą išreiškia jo dienorašty likę žodžiai: "duok, Viešpatie, kad aš būčiau Tavo Bažnyčioje nelyginant ta mazgotė, puodkelė, kuria viską valo, o suvartoję meta šalin kur į tamisausią ir biauriausią kampą, tegul ir aš taip tapčiau suvartotas ir sunaudotas, kad tik Tavo Bažnyčioje būtų nors koks kampelis geriau išvalytas, kad tik Tavo name būtų šiek tiek švariaus ir skaisčiau" (Užr. 44).

Tiek vienuolišku gyvenimu, kuris savo organizuotu ir sutelktiniu darbu yra stipresnis, negu pavienio žmogaus, tiek savo sunkia vyskupavimo veikla arkivyskupas Matulaitis įrodė herojišką pasiaukojimą. Dėl jo šiandien jau ne tik kalbama, bet ir vedama palaimintuoju paskelbimo byla ir stebimasi jo atliktais darbais savo žmonėms ir savo laikotarpiui. Jo pasiryžimai ir numatymai buvo pranašiški, nes jo ano meto nurodymai ir socialinės veiklos praktika yra panaudota net Vatikano II susirinkimo dekretuose, dabarties katalikams, kaip reikia atsakyti į savo laiko keliamus gyvenimo reikalavimus.

Arkiv. J. Matulaitis nebuvo užsisklendęs tik savo pamaldume ar savo veikloje. Jo darbai ir užsimojimai siekia įvairias tautas ir įvairius kraštus. Tačiau pirmiausia jis žvelgė į savo tautą ir į Bažnyčią, kurioje jis tarnavo savo tautai ir krikščionybei. Ir jau tada jo akys buvo nukreiptos į Amerikos lietuvius, išsisklaidžiusius ir reikalingus dvasinio stiprinimo ir dvasinės paguodos.

*

Dar būdamas Petrapilio akademijos studentas Matulaitis parašė, bet tik 1903 m. Amerikos lietuvių "Žvaigždėje" išspausdino savo gerai išmąstytas mintis apie kunigų pareigas savo tautiečiams. Čia jis aiškiai kalba apie savos kalbos mokėjimo reikalą, nes jau net Tridento susirinkimas pirmygtinai yra pareiškęs, kad kunigai turi mokėti savo parapiečių kalbą. "Kas yra kraujas žmogaus kūne, rašė jis, tai yra kalba tautos gyvenime. Ištekink iš kūno kraują, ir žmogus miršta. Atimk nuo tautos kalbą, ir tautos nėra". Šie žodžiai yra pranašiški net šiems laikams, kai apie kalbos išmokimą ir jos sujungimą su tautine tapatybe auklėtojams ir mokytojams tenka nuolat kalbėti mokyklose, organizacijose, spaudoje.

Vėliau pasirinkęs šūkį atkurtai Marijonų vienuolijai "Kristui ir Bažnyčiai", jau iš anksto jis rašė tame pačiame straipsnyje apie tautos ir Bažnyčios santykius. "Bažnyčia.. yra globėja kiekvienos tautos ir savo išpažintojams po smert (po mirties), ateinančiam gyvenime žada ne lenkų, o tik dangaus karalystę". Taigi, sąmoningai ir ištikimai krikščioniškam mokslui tarnaujant, šie tautiškumo ir religinių pareigų santykiai ne tik susikryžiuoja, bet vienas kitam padeda — tik savoje tautoje, sava kalba ir savais Dievo garbinimo būdais žmogus intymiausiai susijungia su tauta, su Kūrėju, su Bažnyčia, kuri yra jo vadovė žemiškame tik dangaus karalystę". Taigi sąmoningai ir ištikimai krikščioniškam mokslui tarnaujant, šie tautiškumo ir religinių pareigų santykiai ne tik nesikryžiuoja bet vienas kitam padeda — tik savoje tautoje, sava kalba ir savais Dievo garbinimo būdais žmogus intymiausiai susijungia su tauta, su Kūrėju, su Bažnyčia kuri yra jo vadovė žemiškame kelyje.

Arkiv. J. Matulaičio veikla, žodžiai ir gyvenimo pavyzdys yra paskatinimas šių dienų gyvenimo šviesoje kiekvienai tautai atskirai, o lietuvių tautai specialiai branginti save ir savyje tautinį paveldėjimą, tautinius papročius, savo kalbą ir savo ryšį su Kristumi ir Bažnyčia. Nors arkiv. Matulaičiui dėl šių pareigų uolaus vykdymo reikėjo kentėti nuo lenkų ir net nuo savo brolių lietuvių, bet jo ištikimybė iki mirties tikėjimu, savo pasiaukojimu Dievui, Bažnyčiai ir savo tautos reikalams padarė jį šventu didvyriu, vertu altoriaus garbės. Jo paskelbimo šventuoju laukia lietuviai išeivijoje ir pavergtoje tėvynėje.

Pr. Gr.

SOVIETŲ SĄJUNGOS VERŽIMASIS Į ŠIAURĘ

Stengiasi užvaldyti platesnes Šiaurės ledjūrio sritis

AL. TENISONAS

Per pastaruosius kelerius metus norvegai — Europos naftos šeichai — savo krašto gerovę yra pakėlę prie suklėstėjusių šalių pasaulyje. Bet gerovės pakilimą jie nori pasilaikyti sau. Stavanger neturi virsti nauju Klondike ir aukso karšligę į Bananzakreek jie vengia pakartoti fiorduose ties Berenco jūra. Tačiau ekonominiai tų sričių turtai prie senųjų vikingų krantų pritraukė nemažai varžovų.

Ekonominės Norvegijos pretenzijos iškelia aštrius susidūrimus ar vėl švelnia forma nepabaigiamus dialogus su kitais pretendentais, labiausiai su Sovietų Sąjunga. Dar neužbaigtas išspręsti jūros teisių klausimas išplėtė tą 196 km sieną su rytų kaimynu daugiau negu penkeriopai gilyn į Arktikos vandenis. Svarbiausieji sienos ginčai yra dėl sienos linijos Barenco jūroje, dėl Spitcbergeno suvereniteto statuto ir jos ekonominių zonų. Tenka nustebti dėl nuolaidų, kurias ten daro Norvegija, Sov. Sąjungai. Tai rodo silpną pusiausvyrą tarp galingo kaimyno, be to ir kiti kraštai žiūri su didžiu interesu į galimus gamtos turtus už šiaurės geografinio poliaus ra to.

Jūros teisių problema yra kilusi dėl technologijos išplėtimo ir dėl naujų galimybių, kaip prie žvejybos, taip ir prie žemės turtų iš jūros išnaudojimo. Berenco jūra yra turtingiausia jūra pasaulyje žuvimi dėl jos negilių vandenų ir dėl Golfo srovės. Ir žemės turtais ši sritis yra daug žadanti.

Norvegų pastangos

Norvegija iki šiolei neleido daryti gręžimų Berenco jūroje ir pati paslėpė savo eksploatacijos planus aukščiau 62 laips. šiaurės platumos. Rasti Špitcbergene anglies klodai ir net uraniumas, bet pastarieji atradimai dar neeksploatuojami.

1920 metų Paryžiaus sutartis pripažįsta Norvegijai Svalbardo archipelago suverenitetą. Prie jo priklauso ir Špitcbergeno sala. Tačiau šis suverenitetas yra apsunkintas visa eile servitutų: Kiekviena iš pasirašusių šalių, o jų 41, gali laisvai naudotis žemės turtais. Mokesčiai neturi apsunkinti salos gyventojų, archipelagas laikomas nemilitarizuotas ir t.t. Norvegijos įstatymai turi būti taikomi Svabardo archipelagui. Kadangi Norvegija praeityje mažai domėjosi Špitzbergeno šalta sala, Sovietų Sąjunga stipriai išplėtė savo pozicijas Špitcbergene. Dabar ten gyvena 3000 rusų ir 1000 norvegų. Taip pat ir didžiau sia akmens anglies eksploatacija prie "Pyramiden" yra rusų žinioje. Sovietų Sąjunga įruošė saloje helikopterių bazę ir paruošė ginčijamą jai aerodromą. 1975 m. Longyearbyen miesto atidarytame aerodrome buvo įsteigta Aerofloto atstovybė, kuri prieš metus iškėlė taip vadinamą matracų incidentą: iš iškraunamų iš lėktuvų matracų išmierų paaiškėjo, kad į salą atvyks apsigyventi ir moterys, ir rusų salos kolonizacija įgaus nenutrūkstamą charakterį.

Sov. Sąjunga nesirūpina dėl Svalbardo gubernatoriaus administratyvinių suvaržymų dėl gyvenimo aplinkos, oro susisiekimo ir naftos gręžimų. Norvegams aišku, kad rusai, įsitvirtindami Svabardo archipelage, turi ir strateginius tikslus. Pasipriešindama Norvegija bando pabrėžti savo suverenitetą, pravesdama savo veiksmus, steigdama savo administratyvią struktūrą, statydama naują "Svea - projekt" anglies kasyklą ir Ny - Alesunde tyrinėjimų stotį. Sunkumo sudaro tai, kad pav. "Pyramiden" anglies kasykla yra Rusijos valstybinė įmonė. Jei Norvegija dėl jos administratyvinių įstatų pildymo pirmiau turi pasitarti su Maskvos vyriausybe, Oslo mato tokiu būdu savo suvereniteto pažeminimą. Jeigu Svabardo gubernatorius savo nutarimus eina skelbti rusų anglies kasyklai, Sovietų Sąjunga skaito save su tuo nesurišta.

Strateginė jūra

Be strateginių ir žemės turtų interesų, Sov. Sąjunga reiškia pretenzijas ir į Barenco jūrą. Abiem jiems rūpi nustatyti sieną šioj jūroj. Kadangi suvereniteto statuto servitutai liečia ir teritorinius vandenis aplink Svabardo archipelagą, Norvegija neužinteresuota juos plėsti nuo 4 iki 12 jūros mylių. Pagal Ženevos 1958 m. susitarimą ji turi suvereninę teisę ant viso Svabardo archipelago, kuris jos supratimu tęsiasi nuo Noordkapo ir siekia giliai į Ledinuotąjį vandenyną už Svabardo archipelago. Sov. Sąj. tai nenori pripažinti ir pasitarimai liko be rezultatų. Pagal Jungtinių Tautų jūros teisių konferenciją, Norvegija nuo 1977 m. sausio 1d. pratęsė ekonominę zoną iki 200 jūros mylių. Gegužės mėn. tą patį padarė ir Sov. Sąjunga. Ginčas tarp abiejų partnerių dėl Berentso jūros ribų ir 41,500 kv. km.

Taigi Europos viršugalyje tebėra išalusios ir teritorinės ir ekonominės ir politinės bei strateginės problemos, kurios gali privesti prie įvairių nesusipratimų. Žinoma, nykštukui sunku kovoti su milžinu.

ĮKLIUVO DĖL REVOLVERIO

Įvykus automobilio nelaimei prie 6109 S. Archer, Chicagoje, policija areštavo keturis vyrus, pamatę, kad vienas jų slėpė revolverį po sėdyne. Visi areštuoti už netvarkingą elgesį.

Montrealio šauliai paminėjo dešimtmetį. Jie čia matyti prie Aušros Vartų šventovės. Nuotr. Aug. Kalvaičio

Rimties valandėlei

PRANAŠYSTĖS PAREIGOJE

Šio sekmadienio skaitymas iš Sen. Testamento kalba apie pranašus, Evangelija (Mork. I. 22) pasakoja, kad "žmonės stebėjosi Kristaus mokymu, nes jis mokė, kaip turintis galią, o ne kaip Rašto aiškintojai".

Šv. Rašto aiškintojai ir mokytojai tada ir dabar moko, ką Dievas per pranašus ir Jėzų Kristų apreiškė. Pranašas yra tas, kuris Dievo įkvėptas ir įgaliotas kalba jo vardu. Jėzus, kaip Kristus ir Dievo Sūnus, buvo ypatingas pranašas

Per krikšto ir sutvirtinimo sakramentus visi tikintieji yra padaryti panašiais į V. Kristų, kunigą, pranašą ir karalių. Visi yra sujungti su juo. Todėl, kaip sako II Vatikano susirinkimas dogminėje konstitucijoje apie Bažnyčią "šventoji Dievo tauta taip pat yra pranašaujamosios Kristaus galios dalininkė". Kristus, didysis pranašas, savo gyvenimo liudijimu ir savo žodžio galia paskelbęs Dievo karalystę, pranašavimo uždavinį vykdo toliau. Tam panaudoja ne vien hierarchiją, bet ir pasauliečius, kuriuos paskiria liudininkais ir apdovanoja tikėjimo nuovoka bei žodžio malone, kad Evangelijos šviesa sušvistų jų kasdieniniame šeimos ir visuomenės gyvenime.

Apaštalų darbų knygoje parašyta, kad ne tik apaštalai, bet ir visa eilė pirmųjų krikščionių, gavę Šv. Dvasią, turėjo pranašystės dovaną. Panašiai pirmaisiais dviem amžiais ir vėliau atliko svarbią pranašystės tarnybą: Dievo vis įkvepiami ragindavo, įspėdavo tikinčiuosius, guosdavo persekiojamuosius ir savo šventu gyvenimu bei ateities nusakymu liudijo Jėzų esant Kristų, Dievo Sūnų. Vėlesniais amžiais turinčių pranašystės galią buvo mažiau, tačiau jų nekada netrūkdavo Kristaus Bažnyčioje.

Mes katalikai žodžiu "pranašas" suprantame ir dvasioje pristatome asmenį, kuris nusako, atpėja ateitį. Tačiau Šv. Rašto ir bažnytinėje kalboje ateities išpranašavimas paprastai yra tik įrodymas, kad tas įkvėptasis žmogus kalba Dievo įgaliotas jo norėtus dalykus. Mūsų laikais pranašavimas imamas platesne prasme, pasilaikant svarbiausį elementą, tik esant Kristaus pranašiškos galios dalininku, liudyti Dievą ir jo valią, V. Kristų, jo mokslą ir meilę.

Mūsų laikais tai labai svarbi susipratusio kataliko pasauliečio pareiga. Dabar žmonės užmiršta Dievą ir nutolsta nuo jo. Pasaulis stipriai nukrikščionėja, nudvasėja, sumaterialėja. Susidariusi aplinka labai neigiamai veikia žmones. Todėl tiek tikėjimo išlaikymas savuosiuose, tiek Bažnyčios atsinaujinimas ir išsilaikymas, tiek žmonijos išsigelbėjimas iš materializmo, bedievybės ir gresiančio karais sunaikinimo labai reikalingi gyvos pranašiškos tikinčiųjų veiklos.

Ne dvasiškiai, bet tik pasauliečiai katalikai yra pajėgūs dvasinių ir antgamtinių vertybių branginimu bei jų įgyvendinimu savo šeimose, mokyklose, įmonėse, kultūros, valdžios ir kitokiose įstaigose bei institucijose liedyti Kristų Išgelbėtoją, gyvenimo bei mirties Viešpatį, gerąjį Dievą ir, progai susidarius, mokyti ir skelbti Kristaus mokslą ir meilę.

Todėl II Vatikano susirinkimas labai ragina pasauliečius būti uoliais pranašystės pareigoj. Jis sumini keletą sričių. Labai gerai ir sąžiningai dirbamu darbu bei antgamtinių vertybių branginimu liudyti Dievą, V. Kristų ir būsimą pomirtinį gyvenimą, kad ir pastoviu dalyvavimu Mišiose sekmadieniais. Savo profesinį darbą panaudoti kitų žmonių gerovei, dvasinei pažangai, sugyvenimui, broliškumui.

Pagal galimybes uoliai stengtis persunkti ūkinį, politinį ir kitokį bendruomenišką gyvenimą Evangelija, žmogaus vertinimu už viską aukščiau, teisingumu, solidarumu. Šeimyniniame gyvenime būti vienas kitam ir vaikams tikėjimo mokytojais ir Kristaus meilės liudininkais. Taip savo pavyzdžiu ir liudijimu pasmerkti nuodėmės pasaulį ir šviesti ieškantiems tiesos. Tiesiogai padėti dvasiškiams Evangelijos skelbimo darbuose.

Trūkstant dvasiškių ar tikėjimo persekiojimo metu, perimti kai kurias jų pareigas, vadovauti žodžio liturgijai, dalinti komuniją, krikštyti, padėti patiems jaunavedžiams atlikti moterystės sakramento apeigas.

Prie įprastinio dalyvavimo savo pranašystės galioje V. Kristus per Šv. Dvasią kai kuriems tikintiesiems dar prideda ypatingų dovanų. Tokie žmonės kartais gauna Dievo įkvėpimą pasakyti vieną ar kitą dalyką mažuose rateliuose ar dideliuose susirinkimuose, kongresuose gyvu ir rašytu žodžiu. Jie palaiko Bažnyčioje gyvąją dvasią, išmuša iš laikymosi vien raidės, rutinos, atgyvenusių formų, jie šaukia į vidujinį atsinaujinimą ir išorines reformas, į naujus kelius ir uždavinius.

Katalikai ir įprastiniu būdu dalyvaują Kristaus pranašiškoje galioje ir šaukia savuosius ir netikinčius į Dievą, į pasitaisymą, į atsakingumą prieš visų Kūrėją Dievą, savo gyvenimu ir žodžiu

(Nukelta į 7 psl.)

SUSIDŪRĖ AERODROME

O'Hare aerodrome ant žemės susidūrė du lėktuvai ir abu buvo sužaloti, bet žmonių nebuvo sužeistų. Nelaimė įvyko vienam lėktuvui paslydus.

LANGAS Į SAULĖLEIDĮ

Romanas

P. MELNIKAS

48

Apmetusi nuo galvos iki kojų, ji tarė "eime". Ji pridūrė "dar sveikas?" ir jam atrodė, kad ji juo susirūpinus, kad jis dar šis tas.

Pro langą Mauros nesimatė. Ir Viktorija nežinia pro kur įėjo?

— Pro kur įėjai? — jis jos paklausė.

— Pro užpakalines duris.

— Aš žiūrėjau pro langą.

— Maura vis suka aplinkui. Nėr vietos mašinai čia pastatyti, eime.

— Namo.

— Palauk. — Jis dairėsi. — Policininkui dar padėkosiu.

Bet šio nuovadoj nebuvo. Prie skambančių telefonų į jį nieks nekreipė mažiausio dėmesio — jie buvo pranešimais užimti. Tada jis išvedė ją lauk, į gatvę, ir šlapdami jie laukė Mauros. Kai ši ant kampo pasirodė, suktelėjo Corvette į juos ir pastirusiems pradarė duris, nieks netarė nei žodžio. Jie kratės viduje, kaip sulyti ančiukai, ir tik po tylos Viktorija painformavo, kad Maura grįžo iš universiteto. Ji nestudijuos. Jis nieko nesuprato, atrodė, niekas jam nebuvo įdomu. Po kelių minučių Viktorija vėl kreipėsi į jį:

— Pasižiūrėk gerai į ją.

Nieko nesuprasdamas ir tingiai mirkčiodamas akimis jis į ją žiūrėjo. Maura atrodė tokia, kaip visuomet. Apatiška viskam, tingi, ir ji ramiai vairavo. Jis nieko ypatingo joje nematė.

— Kodėl ji grįžo ir nutraukė mokslus? — Viktorija darėsi piktesnė.

Negi dėl jo nedarbo, jis galvojo.

— Tu dar studijuok, — jis ją ramino, — kol kitą darbą rasiu.

— Ji ne dėl to.

— Tai dėl ko?

— Ji nėščia, Andriau. Supranti?

Maura į tai nereagavo, tarsi tai būtų mamos išmonės ir melas. Žiūrėdama į priekį, ji ramių ramiausiai vežė savo tėvus į namus, tarsi jie būtų daugiau už ją nusikaltę, daugiau kvailų veiksmų padarę. Išvargęs Andrius žinią priėmė gan stoiškai, nustebęs kiek, bet lūpas ir žandikaulius sukandęs. Jis jau nežinojo ne tik ką sakyti bei galvoti, valytuvams šmėkliškai bėgiojant lietum išraizgytais mašinos langais.

Užsidengus burną, Maura žiovavo. Už lango lietus barbeno, kaip pašėlęs. Ji paspartino lango valytuvus ir kelias kiek ryškėjo. Su ja važiavo jos tėvai. Ji stengėsi nepražiopsoti išvažiavimo iš greitkelio. "Maura, atsargiau..." ją perspėjo motina. Tada sulėtino ir buvo atsargesnė.

Išplėstom akim Viktorija žiūrėjo, kaip Maura išsuko iš greitkelio. Į pažliugusį kaimo kelią. Ratai stuktelėjo ant gelžkelio pervažos, pasirodė kiauru stogu pažįstamas kluonas. Dumblinas prūdas šalia, kuriame plaukiojo ančiukai, atrodė išsiliejęs iš krantų. Užpils kada ir kelią, ji galvojo. Pajutus šieno, dumblo ir ajarų kvapą, jai atrodė, reikia tik sugrįžti į namus ir viskas bus gerai.

Nėra reikalo nervuotis — nuo to skaudėjo smilkiniai, galva.

Kai už kukurūzų sienos pasirodė grupė medžių, baltai dažyti namai, balkonas, keturios kolonos, amtelėjo šuva, ji tarsi galų gale sugrįžo iš nelaimingos ekskursijos į savo mamos namus. Į jos glėbį ilgam poilsiui, ką darydavo, kai buvo gimnazistė Lietuvoj.

11

Lėtai slinkdamas, jis žiūrėjo į knygų nugarėles, bet jo ranka nesitiesė pasirinkimui. Ką knygose jis sau atras? Biblioteka maža, bet viską perskaityti būtų reikėję šimto metų. "Ką su išmintim darysi? Nepasisotinsi", kartojo ir Viktorija, kai jis jų atsinešdavo į namus. Kartu, skaitydamas, jis pastebėjo, kad jos šneka tą patį. Apie žmonių santykius, žmogaus sukurtus gyvenimo būdus ir žmogaus institucijas.

Indų mąstytojai šnekėjo apie mąstymo klaidas, klaidas idėjose. Viską jie vadino kitais vardais, žiūrėjo į žmogų kitomis akimis. Įrodinėjo, kaip žmogus nemėgsta savo gyvenimo, koks jis bebūtų. Ir jis nemėgo to, kas jam atsitiko. Indai teigė, kad žmogus įsipainiojęs keitimo reformose, gerinimuose to, kas yra, to, kas yra nepagerinama, ir visa tai reikalauja dar daugiau naujų reformų... ir tam nėra galo. Bet, ar gali gyventi be reformų, jis mąstė? Kaip egzistuotų jis, jei reforma kažkada nebūtų padaryta? Jei bedarbis nebūtų šiek tiek aprūpintas? Čia Dievas žmogui negelbės. Jam reikia potvarkių. Gi Indai gyveno saule ir badu.

Jie išmokino jį tik, kaip reikia gyventi. Jis meditavo, įsitraukęs savin, plaukė minčių upe, ir keitės diena iš dienos. Iš nevilties kibo, kodėl Maura neištekа? Prie Viktorijos, kodėl neina darban? Ar jis neatidirbo? Laikas ir joms dabar. Tik vyrams yra skirta visuomet darbuotis? Jos labai nustebo jo pasikeitimu. "Knygose tik žodžiai" jos gynėsi. Taip, marios jų. Patarimai, pažadai, teorijos, analizės, klaidų pataisymai, ir veiksmai išplaukiantys iš jų. Bet jis juos atidėdavo.

Su laiku atsibodo ir Indai. Ir jie malė tik žodžius. Gal juose ir buvo teisybės? Bet tik ne jam, ne tiem jauniem ir seniem eilėse dėl čekio. Indų svaičiojimai ne visai tiko, kažko daugiau reikėjo. Kas tai padarys?

(Bus daugiau)

SUVALKIJOS ŠVIETĖJAS KAN. FELIKSAS MARTIŠIUS

Šimto metų gimimo sukakties proga

IGNAS MEDZIUKAS

Kan Feliksas Martišius jo asmeniškai nepažinojusiems praėjusių daugelio metų perspektyvoje gali atrodyti kaip gyvoji legenda. Bet tiems, kurie buvo jo darbų liudininkai, jis yra didelė asmenybė, palikusi gilius pėdsakus mūsų tautos švietimo istorijoje.

Feliksas Martišius gimė 1879 m. vasario 2 d. Banaičių kaime, Sudargo parapijoj, Kidulių valsč., Šakių apskr. Tėvas Konstantinas Martišius, motina — Marijona Rugytė. Feliksui einant ketvirtuosius metus, mirė jo tėvelis. Tad jam teko augti motinos globoje, kuri tegalėjo išmokyti jį poterių. Aštuonerių metų Feliksą pasiėmė globoti jo seneliai Rugiai, kurie jį leido mokytis pas daraktorių į Skardupių kaimą. Kitais mokslo metais senelis nuvežė savo vaikaitį į Sintautų mokyklą, kurioje tada mokė aušrininkas poetas Tomas Žičkauskas. Šioje mokykloje Feliksas mokėsi dvejus metus. Trečiaisiais mokslo metais senelis Rugys nuvežė jį į Griškabūdžio mokyklą pas mokytoją Motiejų Gylį. Čia jis mokėsi dar ketverius metus. Seneliai norėjo jį išmokyti kokio nors amato, vėliau galvojo siųsti į mokytojų seminariją Veiveriuose. Tačiau Feliksui kilo mintis prašyti savo dėdę kun. Joną Rugį leisti jį į gimnaziją. Dėdei dr. Rugiui pritarus, Feliksas buvo nuvežtas į Marijampolę ruoštis egzaminams į gimnaziją. Jis mėgino laikyti egzaminus į penktąją gimnazijos klasę, bet neišlaikė. 1896 m. sausio mėn. jis išlaikė egzaminus į Palangos progimnazijos IV-ją klasę, ir čia tęsė mokslą. Baigęs šią progimnaziją, įstojo į Mintaujos gimnazijos V-ją klasę. Tačiau, kaip atsisakęs kalbėti rusiškai už carą maldas, buvo su kitais iš gimnazijos pašalintas.

Tada Feliksas apsisprendė stoti į kunigų seminariją Seinuose. 1898 m. pradėjo filosofijos ir teologijos mokslus šioje seminarijoje, kol ją baigęs 1903 m. liepos 12 d. Vyskupo Ruškio buvo įšventintas kunigu Varšuvoje.

Kan. Martišiaus giminaitė pedagogė istorikė Alicija Rugytė užklausta šia proga apie jį rašo: "Kan. P. Martišius yra mano pusbrolis. Jis yra mano tetos, vyriausios tėvo sesers, sūnus. Amžiaus skirtumas yra toks, kai buvo jo primicijos, mane pusės metų tėvai nusivežė į Zanavykiją į tas primicijas. Dėkinga esu už rūpinimąsi paminėti a.a. kan. Martišių, kuris, mano tėvui mirus, buvo man kaip globėjas ir kurio dėka buvau išvežta į Kauną, į mokytojų seminariją".

Jauno kunigo Felikso Martišiaus pirmoji darbo vieta buvo Sudargas, jo gimtoji parapija. Čia jis išbuvo iki 1909 m. rugpiūčio 1 d. Iš pradžių ėjo neoficialiai vikaro pareigas, nes nebuvo išspręstas ginčas su rusų valdžia dėl rusų kalbos baigiamųjų egzaminų. Pagaliau rusų valdžiai nusileidus, kun. Martišius galėjo būti skiriamas kitur. Jis buvo perkeltas į Sudargą.

Sudarge gyvendamas stengėsi, kad parapiečiai pamiltų lietuvišką spaudą. Jis skatino ir padėjo užsiprenumeruoti katališkiškus laikraščius. Ir jis pats spaudoje bendradarbiavo. Vertė iš lenkų kalbos religinio turinio knygeles.

Be to, nuo pat jaunų dienų labai domėjosi sodininkyste. Tuo klausimu buvo įsigijęs daug literatūros. Su šia sritimi supažindinti jis buvo užsimojęs ir apylinkės ūkininkus, kad ir jie galėtų užsiauginti sveikesnio maisto. Kun. F. Martišius bendradarbiavo Seinuose ėjusiam "Šaltiny", dažniausia rašydamas sodininkystės klausimais. Vėliau medžiagą susistematizavęs jis išleido atskira knyga "Apie sodą".

Iš Sudargo jaunas kunigas Martišius buvo perkeltas vikaru į Višakio Rūdą, kur klebonu buvo kun. J. Štrimas, jau peržengęs 80 metų slenkstį. Lankydamas parapiečius, kun. Martišius domėjosi jų raštingumu ir sugebėjimu skaityti. Patyręs, kad daugelis jų yra neraštingi, stengėsi jiems padėti. Ir jo pastangomis per keletą metų parapijoj raštingumas pakilo.

Gyvendamas Višakio Rūdoje, kun. Martišius susipažino su stud. Pranu Dovydaičiu iš Runkių kaimo ir jį studijuojantį Maskvoje rėmė pinigais ir maistu. P. Dovydaičiui, kaip Vasario 16 akto signatarui, gavus 20 ha žemės prie Dubysos upės, Čekiškės valsčiuje, padėjo jam užvesti sodą. Kai 1918 m. P. Dovydaitis leido ir redagavo žurnalą "Lietuvos mokykla", kun. F. Martišius rėmė pinigais. Abu jie visą gyvenimą liko geri draugai, palaikė artimus ryšius.

1910 m. kun. Martišius Višakio Rūdoje įsteigė "Žiburio" draugijos skyrių ir prie jo knygynėlį, taip pat pastatė salę ir seneliams prieglaudą. Praslinkus I-jo pasaulinio karo audrai į rytus, 1915 m. jis įsteigė apylinkės kaimuose keliolika mokyklėlių, kuriose mokytojais buvo patys vos pradžios mokyklas baigusieji, nes aukštesnių kvalifikacijų asmenų šiam darbui trūko. Tačiau vokiečių okupacinė valdžia apsižiūrėjusi tas mokyklas uždraudė ir pareikalavo, kad mokytojai būtų išėję jų įsteigtus mokytojų kursus (Lehrer Bildungs kursus) Marijampolėje, pramokę vokiečių kalbos ir paklusnūs okupantui.

Kan. F. Martišius prie gimnazijos Prienuose 1936 m.

Kun. Martišius Višakio Rūdoj buvo užsivedęs medelyną, kurio vaismedžiai pasklido visoje apylinkėje. Parapiečiai buvo pamilę kun. Martišių ir stengėsi, kad jis čia liktų klebonu, nes senasis klebonas kun. Štrimas dėl senatvės ir susilpnėjusios sveikatos jau nepajėgė atlikti savo pareigų.

Kaip tik tuo metu "Žiburio" draugija buvusi gavusi iš vokiečių okupacinės valdžios leidimą steigti keletą gimnazijų didesniuose Suvalkijos miestuose. Būsimos gimnazijos direktorium Prienų mieste buvo numatytas kun. F. Martišius.

"Žiburio" gimnazijos Prienuose I laidos abiturientai paminėję 50 metų gimnazijos baigimo sukaktį. I eil. iš k. sėdi: O. Mažeikaitė-Palevičienė, M. Garmiutė-Baltenienė, A. Žilinskaitė-Endzinienė, K. Balčiūtė-Pakštienė; II eil. iš k.: K. Balkūnas, A. Kunca, A. Zuperskas, P. Jančiauskas, L. Leonas ir K. Garmus.

Apie šios gimnazijos pradžią Ignas Skirgaudas, buvęs pirmosios laidos abiturientas, taip prisimena: 1918 m. vasaros pabaigoje mano tėveliai, grįžę iš bažnyčios (Udrijoj) pasakojo, kad jaunas nepažįstamas kunigėlis sakė pamokslą ir gale pranešė apie steigiamą Prienuose progimnaziją. Jis sakęs, kad jam pavesta tą progimnaziją kurti ir jai vadovauti. Kvietė visus savo vaikus į ją leisti mokytis ir savo ištekliais prisidėti prie mokyklos įkūrimo ir išlaikymo. Tai buvo kun. F. Martišius. Mano tėvai nutarė ir mane tenai leisti. Tų pat metų rudenį nuvežė į progimnaziją egzaminams. Išlaikiau į II klasę. Kun. Martišius dėstė tikybą ir lotynų kalbą. Pirmieji metai buvo labai sunkūs, nes visko trūko: vadovėlių ir rašomosios medžiagos. Daugelis lankėme mokyklą apsiavę klumpėmis ir apsirengę namų darbo austais drabužiais. Maistas taip pat buvo kuklus. Bet visi buvome patenkinti tuo, ką turėjome, ir pilni energijos bei noro mokytis. Dažnai pro mokyklos langus girdėjosi pražygiuojančių savanorių dainos ir tai mums dar daugiau davė jėgų ir noro mokytis, kad būtume naudingi tėvynei.

Visiems mokiniams didelis autoritetas ir pavyzdys buvo direktorius kun. F. Martišius. Savo pamokose su ašaromis akyse ragino mus būti religingais ir mylėti tėvynę. Dažnai pavyzdžiu statė prof. Praną Dovydaitį. Kun. P. Martišius buvo kuklus, asketiškas ir savimi mažai rūpinosi. Jo didysis rūpestis buvo gimnazija ir mokiniai. Pirmaisiais mokslo metais mūsų klasėje buvo 40 mokinių. Baigėme gimnaziją 19. Dešimtis ten likusių 1975 m. liepos 4 d. buvo susirinkę atžymėti gimnazijos baigimo 50 metų sukaktį. Keturi karo audrų išblaškyti pasaulyje, o kitų penkių likimas nežinomas."

"Žiburio" progimnazija, kun. Martišiaus vadovaujama, pradėjo darbą 1918 m. dviejose klasėse išnuomotose patalpose. Namų savininkui pareiškus, kad jis patalpų progimnazijai toliau nenuomuosiąs, kun. Martišius ryžosi statyti šiai mokslo įstaigai namus netoli klebonijos, kur kadaise buvo senos kapinės. 1920-21 m. mokslo metai buvo pradėti naujuose namuose, kur iš pradžios tilpo keturios klasės. Kasmet klasėms augant, vis buvo įrengiama daugiau kambarių. Pagaliau statyba buvo baigta 1924 m. Tai buvo dviejų aukštų medinis namas, kuriame buvo 8 klasės, salė pirmame aukšte ir direktoriaus kambarys pastogėje.

1925 m. gimanzija išleido pirmąją laidą, o iki nepriklausomybės netekimo 16 laidų su 300 abiturientų. Mokslo lygis buvo gana aukštas.

Gimnaziją baigusieji yra pasižymėję daugely sričių. Ne tik mokslas buvo aukštai pastatytas, bet ir auklėjimas buvo pavyzdingas. Todėl net iš tolimiausių vietovių tėvai veždavo vaikus gauti čia geresnį išauklėjimą ir išsimokslinimą. Čia mokėsi Gudelių II, Krokialaukio ir Udrijos apylinkių vaikai, nežiūrint, kad Alytaus gimnazija jiems buvo arčiau.

"Žiburio" gimnazija, kuriai vadovavo kan. Martišius, buvo katališka. Tačiau joje mokėsi ir kitų tikybų bei tautybių mokiniai. Antrame deššimtmety joje padaugėjo žydų tautybės mokinių. Taigi, nežiūrint, kad buvo vadovautasi katalikiškais auklėjimo principais, joje buvo išlaikoma didžiausia tolerancija ir kitų tikybų mokiniams.

1927 m. gimnazijos direktorius kun. Martišius prie Švietimo ministerijos egzaminų komisijoje išlaikė pedagogikos ir teologijos egzaminus, reikalingus aukštesn. mokyklos mokytojo cenzui.

1928 m. gimnazijai švenčiant savo darbo dešimtmetį, direktorius kun. Martišius buvo pagerbtas, pakeliant jį garbės kanaunin-ku, o Lietuvos vyriausybė jį apdovanojo DLK Gedimino III laipsnio ordinu.

Kan F. Martišius Prienų miesto pakraštyje, prie Balbieriškio plento, yra užvedęs 5 ha medelyną ir pastatęs mokiniams bendrabutį. Medelyne gaudavo darbo neturtingi mėgstą sodininkystę mokiniai.

Nuo 1925 m. per 10 m. kun. Martišius vasarą organizuodavo daržininkystės kursus, o vėliau prijungė bitininkystės ir paukštininkystės. Tuos kursus kas vasarą lankydavo apie 70 asmenų. Taigi per visą laikotarpį kursus buvo išėję apie 800 asmenų, daugiausia pradžios mokyklos mokytojų, kurie turėjo progos panaudoti įgytas žinias, supažindinant su šiomis ūkio šakomis jaunuosius ūkininkus.

Kun. F. Martišius, kaip direktorius, buvo griežtas, bet ir tėviškas. Jis reikalavo, kad mokiniai nustatytu laiku būtų namuose ir ruoštų pamokas. Aiškiai nusikaltusius mokyklos drausmei šalindavo iš mokyklos, viešai salėje apie tai paskelbdamas. Bet kartais išduodavo pažymėjimą, nemažindamas elgesio tik "patardamas" kitur išvykti. Švenčiant direktoriaus 60 metų amžiaus sukaktį, gimnazijos mokytojai, jį pagerbdami, įsteigė kan. F. Martišiaus vardo fondą, kurio tikslas — skatinti gimnazijos moksleivių pažangumą.

Kan. F. Martišius savo sukurtai gimnazijai vadovavo iki Sovietų okupacijos. 1940 m. rugsėjo 1 d. jis atsisveikino su gimnazija, kuri buvo perorganizuota į Prienų vidurinę mokyklą. Pasitraukęs iš mokyklos, darbavosi Prienų parapijoj. Vokiečiams okupavus Lietuvą, jis vėl buvo paskirtas

(Nukelta į 7 psl.)

TAISO
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS ir ŠALDYTUVUS
Kreiptis į Hermaną Decki
Tel. 585-6624 po 5 v. vak.
Kalbėti lietuviškai

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
4514 S. Talman Ave. 927-3559
KLAUDIJUS PUMPUTIS

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 8 val.
3314 West 63rd Street
Tel. — PRospect 6-8998

PUSMEČIUI
$103.00 Chicagoje
$77.00
Ciceroje
(10/20/5/UM)
Pensininkams auto apdrauda
Amžius 62 iki 80 m.
J. BACEVIČIUS — 778-2233
6455 So. Kedzie Avenue

M. RADZEVIČIUTĖ
BAISUSIS SENELIS
Apysaka
Išleido Akademinės Skautijos Leidykla Chicagoje 1978 m.
Kaina su persiuntimu $4.73
Illinojaus gyventojai prideda 20 ct. taksų. Užsakymus siųsti DRAUGO adresu.

WAGNER and SONS
ADDING MACHINES AND CHECKWRITERS,
Nuomoja, Parduoda, Taiso
Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas.
5610 S. Pulaski Rd., Chicago
Phone — 581-4111

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Padangos. Priekinių ratų reguliavimas ir balansavimas. Stabdžiai. Duslintuvai. Išmetamieji vamzdžiai ir kiti pataisymai. FIRESTONE TIRES. Wheel alignment and balancing. Brakes. Shock absorbers. Mufflers and pipes. Tune-ups. Lubrication. Change of oil and filters.
COUNTRY AUTO AND TIRE SERVICE
2423 West 59th Street — Tel. GR 6-7777
Veikia nuo 7:00 val. ryto iki 8:00 val. vakaro.
Šventadieniais uždaryta — Sav. MIKAS ČESAS
Šeštadieniais nuo 7:00 val. ryto iki 4 val. popiet.

ALEKSANDRAS PAKALNIŠKIS
STUDENTO DIENORAŠTIS, 284 pusl., Chicago 1978 ..... $5.00
ŽEMAIČIAI. Etnografija. 184 pusl., Chicago $4.00
METAI PRAEITYJE. Prisiminimai. 296 pusl., Chicago $5.00
MES GRĮŽTAME. Jauno žmogaus dienoraštis. 368 p. 1974 .. $5.00
Užsakymus siųsti "DRAUGO" adresu. Illinojaus gyv. dar prideda 5% valstijos mokesčių.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 W. 69th Street — Tel. RE 7-1941

VINCAS PIETARIS
ALGIMANTAS
Istorinė apysaka
Pirmoji ir antroji dalis. V-tas leidimas.
Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidykla, Chicago, 1978
Didelio formato. 544 pusl., pusiau minkšti viršeliai. Kaina su persiuntimu $9.91. Illinojaus gyventojai prideda 45 ct. taksų.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629

"Amber Holidays"
1979 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS
VIENOS SAVAITĖS: Maskva/Vilnius/Leningradas
Kovo 19 — $725.00
balandžio 11 ir 25 — $795.00
gegužės 2 ir 9 — $829.00
gegužės 16 — $839.00
birželio 7 — $859.00
liepos 12 ir rugpiūčio 2 — $865.00
rugsėjo 19 ir rugsėjo 26 — $829.00
spalio 10 — $829.00
DVIEJŲ SAVAIČIŲ
birželio 7 — Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Miunchenas, Koelnas, Briuselis — $1399.00
birželio 20 — Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — $1189.00
liepos 12 — Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Miunchenas, Koelnas, Briuselis — $1399.00
rugpiūčio 2 — Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Miunchenas, Koelnas, Briuselis — $1399.00
rugpiūčio 8 — Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — $1189.00
VISOS GRUPĖS aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.
GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS —
PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.
MEMBER AMERICAN SOCIETY OF TRAVEL AGENTS ASTA
Trans-Atlantic Travel Service, Inc.
393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Ma. 02127, Tel. (617) 268-8764
Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio kelionių agentūra, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.
Įstaigai vadovauja: ALDONA ADOMONIS IR ALBINA RUDZIŪNAS.
Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

Nuo 1914 Metų
Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes.
Dėkojame Jums už mumis parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.
Sąskaitos apdraustos iki $40,000.00
FRANK ZOGAS, President
2857 W. 69th Street
Chicago, Ill. 60629
Phone 925-7400
MIDLAND SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION
4040 Archer Avenue
Chicago, Ill. 60632
Phone: 254-4470
8929 S. Harlem Avenue
Bridgeview, Ill. 60455
Tel. 598-9400
5¼% All accounts compounded daily — Passbook Savings
INSURED
7½% paid quarterly 4 Year Savings Certificates Minimum $5,000

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA IV-sis tomas. Pogrindžio leidinys. 478 pusl., minkšti viršeliai. Išleido Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoms leisti Sąjunga, Chicago, 1978. Kaina su persiuntimu $4.91. Ill. gyventojai prideda ekstra 20 ct. taksų.
Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 West 63rd Str., Chicago, Ill. 60629

REDAGUOJA ST. SEMENIENĖ, 6507 TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629. TELEF. 925-5068

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS IR ENCYCLOPEDIA LITUANICA PABAIGTUVĖS BOSTONE

BIRUTĖ SALDUKIENĖ

Lietuviškų enciklopedijų pabaigtuvės buvo atšvęstos 1978 m. gruodžio 3 d. Per paskutinius 25 metus Bostono miestas praturtėjo dar vienu istoriniu faktu: lietuviškų enciklopedijų išleidimu. Leidėjo Juozo Kapočiaus spaustuvėje išvydo pasaulį 42 lietuviškų enciklopedijų tomai ir paplito po daugelio kraštų didžiąsias institucijų bei asmenines bibliotekas.

Šventei rengti komitetas, susidedąs iš pirmininko J. Dačio, sekretoriaus A. Leleikio, programos vadovo S. Santvaro, iždininko J. Stašaičio ir vicepirmininko P. Žičkaus, suorganizavo jaukų, nors ir kuklų pobūvį. Pritarimas šiltai pasireiškė pripildytoje Bostono Lietuvių piliečių salėje. Labai gaila, kad šiame jubiliejiniame minėjime nesimatė *visų redaktorių, visų autorių ir visų padėjėjų veidų.*

Programos pradžioje išklausėme prof. A. Klimo įdomios paskaitos ir akt. H. Kačinsko jautrios deklamacijos. Po to buvo rodomas kun. A. Kezio, S. J., susuktas ir P. Jasiukonio redaguotas garsinis dokumentinis filmas. Rašytojas S. Santvaras pravedė pasikalbėjimus. Leidėjas J. Kapočius apibūdino enciklopedijų spausdinimo rūpesčius. Bostoniečiai redaktoriai: istorikas P. Čepėnas, filosofas J. Girnius ir istorikas S. Sužiedėlis apžvelgė enciklopedijų apimtį. *Labai ir labai gaila, kad filme negalėjome išgirsti visų sričių redaktorių žodžio!*

Pabaigtuvių proga sveikinimų buvo daug, žodžiu ir raštu. J. Kapočius dėkojo pasišventusiems bendradarbiams, savo darbščiai žmonai ir dukroms, kantrioms talkininkų žmonoms ir šeimų nariams. Talkininkų buvo per tūkstantį. Leidėjas su apgailestavimu atsiprašė visų, kurių pagalba galbūt nebuvo atitinkamai įvertinta.

Dalyvei susidarė įspūdis, kad šis enciklapedinis darbas *dar nėra galutinai užbaigtas.* Filmo apimtis išėjo perdaug ribota. Gausiai iliustruota knyga galėtų plačiai pateikti ir papildyti enciklopedijų išleidimo, rašymo ir redagavimo istoriją. Tikėkime, kad netrukus atsiras *entuziastingas rašytojas šiam, be abejonės, svarbiam uždaviniui įgyvendinti.*

Švenčiant lietuviškų enciklopedijų 30-jį gimtadienį, norėtųsi tikėti, kad toks išsamus ir patrauklus leidinys jau galės stovėti visų tautiečių knygų lentynose. *Vertinkime savo ypatingus darbus!* Dar ne visos tautos turi savo enciklopedijas.

Šia proga dėkoju komiteto iždininkui J. Stasaičiui už nuoširdų svetingumą. Danutei Baltienei labai ačiū už malonų vaišingumą, už supažindinimą su minėjime dalyvavusiais kėdainiškiais, su buvusiais Kėdainių gimnazijos auklėtiniais ir su, dabar jau užaugusiais, vaikų laikraštėlio "Žvaigždutės" ir "Kregždutės" bendradarbiais bei skaitytojais. 1978 m. vasario mėnesyje suėjo 55 m. nuo pirmojo "Žvaigždutės" numerio išleidimo Lietuvoje. J. Kapočius taip pat prisiminė laikraštėlių redaktorių mokytoją Stasį Tijūnaitį ryšium su klišių gaminimu jo "Vaizdo" cinkografijoje Kaune.

Dar kartą noriu pasveikinti atsidavusį leidėją Juozą Kapočių už lietuviškų enciklopedijų išleidimą Lietuvos Dukterų draugijos Washingtono skyriaus ir Saldukų šeimos vardu. Šia proga linkiu laimingiausių ir sveikiausių Naujų metų jam, jo pasišventusiai šeimai, darbštiems redaktoriams ir bendradarbiams.

Buvo malonu pabuvoti pirmą kartą bostoniškių tarpe. Buvo įdomu apžiūrėti *Bostono miestą,* pagarsėjusį išeivijos lietuvių *ypatingomis kultūrinėmis vertybėmis.*

Gerbtiniausios moterys

Kiekvienų metų pradžioje JAV-ėse skelbiami įvairūs sąrašai "gerbtinų, kuriais labiausiai stebimasi", asmenų. Gallupo (viešos opinijos amerikiečių instituto) duomenimis, pirmoje vietoje amerikiečių publikos labiausiai gerbiamų moterų figūruoja buv. "First Lady" Betty Ford ir jos įpėdinė — šio krašto pirmoji moteris Rosalynn Carter. Trečioji yra mirusioji Golda Meier, buv. Izraelio ministerė pirmininkė. Sąrašas buvo sudaromas gruodžio 1-4 dienomis, tik ką prieš Meir mirtį.

Gerbtiniausios 1978 m.

1. Betty Ford
2. Rosalyn Carter
3. Golda Meir
4. Pat Nixon
5. Barbara Walters
6. Jacqueline Onassis
7. Anita Bryant
8. Karalienė Elzbieta II, Barbara Jordan (vienodai balsų)
9. Shirley Chrisholm
10. Indira Gandhi

Gerbtiniausios 1977 m.

1. Rosalyn Carter
2. Golda Meir
3. Anita Bryant
4. Betty Ford.
5. Barbara Jordan
6. Pat Nixon
7. Barbara Walters
8. Rose Kennedy
9. Karalienė Elzbieta II
10. Jacqueline Onassis

Vaikai ir tėvai

Vaikai retai kada cituoja klaidingai suaugusius. Iš tikrųjų jie paprastai pakartoja žodis į žodį, ką suaugęs neturėjo pasakyti.

Už vieną dalyką vaikai yra tikrai pagirtini: jie niekad neįkyri niekam su savo tėvų nuotraukomis.

Moteriškoji bendruomenė

JAV-ėse šiuo metu yra beveik 14 milijonų moterų per 65 m. amžiaus ir tiktai 9.5 milijonų vyrų. Daugelis tų vyresnių moterų yra našlės, bet iš vyrų 74 procentai turi žmonas.

Cenzo biuro statistika atidengia, kad moteris, pasiekusi 65 m. amžiaus, dar tebeturi 19 metų ligi savo gyvenimo pabaigos. Vyras 65 m. turi tiktai 14 paliktų metų. Vidutiniškai imant, visų JAV-ių moterų gyvenimo amžius skaitomas 77 m., o vyrų — 69

Moteris, numatanti savo ateitį ir norinti išvengti našlystės ilgų metų, turėtų tekėti už vyro bent aštuoneriais metais už save jaunesnio, sako amerikiečių spauda.

Neapsieinama be vedybų

Atrodo, kad tarp jaunų porų, dabar gyvenančių "moderniškai", tik susimetus, atsiranda nauja kryptis — kelias prie altoriaus, tai yra, jieškoma vedybų. "Apartment Life" žurnalas bent taip teigia, pravedęs toje srityje nuodugnų tyrinėjimą. Kai kurios priežastys, kodėl linkstama žingsniuoti pagal Lohengrino maršą!

— "Asmenybės išsivystė ir pora išrūšiavo priklausomybės — nepriklausomybės balansą."

— "Tik gyvenant kartu, nebuvo jokios ateities... Negalėjome, nutarti, ar pirkti namą ar ne, ar išleisti pinigus brangioms atostogoms, ar pataupyti šeimai. Dabar nė vienas mūsų nėra laisvas išeiti, tik panorėjus, bet atvirkščiai — galime planuoti ateičiai.

— "Vedybos yra natūrali progresija."

Kalbos laboratorija

Etc. yra simbolis, vartojamas tų, kurie nori kitus įtikinti, kad jie žino kur kas daugiau, negu jie iš tiesų žino.

Žmogaus oda

Oda auga greičiausiai kaip bet kuri kita žmogaus kūno dalis ir niekad nesustoja augusi, nors ji niekad nebedidėja, kai ji pasiekia savo būtiną didį.

Kadrilis Bostono Etnografinio ansamblio "Lietuviškose vestuvėse" Nuotr. V. Maželio

Scena iš Bostono Etnografinio ansamblio "Lietuviškųjų vestuvių": nuometo uždėjimas. Nuotr. V. Maželio

LIETUVIŠKŲJŲ VESTUVIŲ AKIMIRKOS

Nuotaka — Zita Krukonienė ir svočia — Gita Kupčinskienė. Iš Bostono Lietuvių etnografinio ansamblio "Lietuviškų vestuvių" spektaklio New Yorke. Nuotr. V. Maželio

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJOS REZOLIUCIJA

1978 m. gruodžio 10 d. laisvasis pasaulis minėjo *UNIVERSALINĖS ŽMOGAUS TEISIŲ DEKLARACIJOS* paskelbimo 30-ties metų sukaktį. Ta proga Lietuvių moterų klubų federacija paruošė specialią rezoliuciją, kurią išsiuntinėjo JAV prezidentui Jimmy Carteriui, valstybės sekretoriui Cyrus Vance, Jungtinių tautų generaliniam sekretoriui Kurt Waldheimui, JAV senatoriams ir kongresmanams.

REZOLIUCIJA pabrėžia:

Kadangi, 1978 m. gruodžio 10 d. pasaulis minėjo 30-ties metų sukaktį nuo *TARPTAUTINĖS ŽMOGAUS TEISIŲ DEKLARACIJOS* paskelbimo;

Kadangi, po to, kai šioji deklaracija buvo pasirašyta, pasišventę žmonės ir ištisos tautos trijų dekadų laikotarpyje nepaliaujamai kovojo, kad deklaracijoje išdėstytos 30 pastraipose žmogaus teisės būtų įgyvendintos ir praktikuojamos;

Kadangi, Europos saugumo ir kooperavimo konferencijoje, Helsinkyje, dalyvavusių valstybių atstovų, jų tarpe ir Sovietų Sąjungos, pasirašytas susitarimų aktas suteikė daug vilčių ypač žmogaus teisių atžvilgiu;

Kadangi, kai kurios valstybės, ypač Sovietų Sąjunga, ne tik nevykdo Helsinkio susitarimų, priešingai, žiauriai persekioja visus, kurie drįsta kelti balsą prieš žmogaus teisių niekinimą ir pažeidimą Lietuvoje, Ukrainoje, Kaukaze ir pačioje Rusijoje; tie kovotojai už žmogaus teises yra brutaliai persekiojami, teisiami, jiem primetami išgalvoti nusikaltimai, kurių jie niekad nėra padarę, jie tremiami į sovietines koncentracijos stovyklas, jų šeimos tardomos, persekiojamos;

Kadangi, išskirtų šeimų nariams sovietai neleidžia išvykti į laisvojo pasaulio kraštus pas kitus savo šeimos narius — žmonų pas savo vyrus, vaikų pas tėvus;

Kadangi, aukščiausia ir pagrindinė visų žmogaus teisių teisė — žmonių ir tautų laisvas apsisprendimas yra griežtai paneigta Lietuvoje, nuo 1940 m. ją okupavus sovietams:

Todėl, lietuvės moterys, įsikūrusios laisvojo pasaulio kraštuose, *nutarė:* vieningai ir sutartinai remti pavergtos Lietuvos ir jos žmonių pastangas išsilaisvinti iš sovietų okupacijos ir atgauti laisvę ir nepriklausomybę, ir *prašo:*

1. kad būtų daromi žygiai išskirtų šeimų sujungimo reikalu;

2. kad *UNIVERSALINĖS ŽMOGAUS TEISIŲ DEKLARACIJOS* 30-ties metų sukakties proga būtų reikalaujama amnestija visiems sąžinės kaliniams už geležinės uždangos, kurių vienintelis "nusikaltimas", kad jie myli savo kraštą ir rūpinasi, kad nebūtų pažeistos žmogaus teisės;

3. kad JAV valdžia per Jungtines tautas ir kitas institucijas pasmerktų sovietų kolonializmą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, kad būtų tiriama Pabaltijo kraštų dabartinė padėtis, ir reikalaujama laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai, Latvijai ir Estijai.

Rezoliuciją pasirašė:

Margarita Samatienė, LMKF pirmininkė

Eugenija Treimonienė, LMKF sekretorė

Šios rezoliucijos nuorašai pasiųsti vyskupui V. Brizgiui, Lietuvos diplomatijos šefui min. S. Lozoraičiui, Lietuvos generaliniam konsului A. Simučiui, Lietuvos gen. konsulei J. Daužvardienei ir konsului V. Čekanauskui, Lietuvos atstovui Washingtone dr. S. Bačkiui, VLIKo pirm. dr. K. Valiūnui, ALTo pirm. dr. K. Bobeliui, PLB pirm. V. Kamantui, organizacijų veikėjams.

Po kelias kopijas šios rezoliucijos pasiųsta LMKF klubams, kurie jas išsiuntinėjo savo valstijų senatoriams ir kongresmanams.

Sovietijoje trūksta vyrų

Sovietų Rusijoje jaunos moterys net laikraščiuose susirūpinę, kad dingo riteriai.

Jaunuoliai, jei gali, anksti veda — 18 m. moterys, 21 m. vyrai. Moterys ten laikomos "senmergėmis", jei neišteka ligi 25 m.

Po 30 m. amžiaus grupėje padėtis ypatingai rimta. Netekėjusios moterys pralenkia nevedusius vyrus 21 milijonu.

Seniau buvo sakoma, kad II pas. karo metu žuvo šimtai tūkstančių vyrų, o dabar sovietų demografai kaltina didesnį mirimų skaičių tarp vyrų, negu tarp moterų.

Sovietai kratosi vaikų

Sausio 17 d. pusė milijono Sovietų Sąjungos valdžios darbuotojų pradėjo piliečių surašinėjimą, nuo 1917 m. dar nedarytą. Net helikopteriais ar šunų traukiamomis rogėmis važiuos jieškoti savo piliečių, išbarstytų po Sibirą.

Sovietų prieauglis mažėja. "Voprosi Ekonomiki" žurnale buvo atspausdintas straipsnis, kuriame, po visų išdėstytų priežasčių dėl piliečių prieauglio, prieita išvados, kad rusai nenori didelių šeimų. Kaip taisyklė, Sovietų šeimos nenori daugiau, kaip vieno ar dviejų vaikų. "Trejetas vaikų tebuvo rasta tik 6 iš 100 šeimų rašoma straipsny.

Anot to rašto, gyventojai baisiai greitai sensta. 1939 m. tiktai 6.8 procentų gyventojų buvo per 60 metų amžiaus. O jau 1975 m. tas skaičius pasiekė daugiau kaip 13 procentų.

Saugokis!

...komplimentų. Kaip kvepalai, jie tik turėtų būti įkvėpiami, bet ne praryjami.

...ištekėti už žmogaus, kuris labai gabus viską pataisyti. Niekados negausi iš jo nieko naujo.

Išgirsti posakiai

Restorane: — Pagaliau ji susitvarkė su savo svoriu. Ji nebelipa daugiau ant svarstyklių. —

Parduotuvėje: — Ji turi, kas yra reikalingiausia, dėvint naujausias madas — turtingą vyrą.

Kiek žmogus suvalgo

Vidutiniškai imant, žmogus per savo 70 metų gyvenimo laikotarpį suvalgo apytikriai: 12 avių, 14 raguočių, 23 kiaules, 2 veršiuku, 880 viščiukų, 770 svarų žuvies ir 35 kalakutus.

Elvyra Šikšniūtė-Vadopalienė iš Washingtono, D. C., turi turtingą rinkinį lietuviškų koplytėlių, kryžių ir smūtkelių. Čia matyti dalis jos turimos kolekcijos, laikomos nišose po stiklu su specialiu apšvietimu.

Nuotr. Al. Gimanto

LB krašto vald. pirm. A. Gečys daro pranešimą Clevelando lietuviams. Matyti J. Malskis, K. Česonis ir P. Karalius. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

CLEVELANDO ŽINIOS

SLA SEIMAS

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) seimas įvyks Clevelande birželio 29 — liepos 3 dienomis. Apie šimtas penkiasdešimt delegatų iš Amerikos ir Kanados atvyks į seimą.

Penktadienį, birželio 29 Lietuvių namų salėje įvyks seimo delegatų ir lietuvių visuomenės susipažinimo vakaras. Šeštadienį, birželio 30 d., Hollenden House viešbutyje bus seimo banketas, kuriame dalyvaus žymūs amerikiečiai ir Clevelando lietuvių visuomenė bei organizacijų atstovai.

Seimo darbai baigsis liepos 2 dienos vakarą, bet komisijų posėdžiai dar bus ir liepos 3 rytą. Visi seimo posėdžiai vyks Hollenden House viešbutyje, kuris yra miesto centre. Seimo sesijoms vadovaus SLA Pildomosios tarybos prezidentas Povilas P. Dargis, o seimo rengimo darbus atliks komisija, sudaryta iš visų Clevelando SLA kuopų valdybų.

ZENONAS DUČMANAS

Po daugelio metų atsakingo darbo iš savo pareigų pasitraukia Clevelando lietuvių namų ir Lietuvių Amerikos Piliečių klubo vedėjas Zenonas Dučmanas. 1956 metais jis buvo išrinktas Lietuvių salės ir klubo direktorium, o nuo 1965 metų Z. Dučmanas perėmė administruoti ir Lietuvių klubą.

Jis buvo sumanus ir energingas administratorius, mėgiamas vyresniosios kartos ir naujųjų ateivių. Lietuvių namų ir klubo istorijoje jis paliekа ryškius pėdsakus. Z. Dučmanas eisiąs pareigas iki bus surastas naujas vedėjas. Jis pats prisipažįsta, kad esąs užsipelnęs poilsio ir ramesnio gyvenimo. Pagaliau, nauji namai ir nauji laikai reikalingi ir naujų jėgų.

Z. Dučmanas pasiliks šių organizacijų direktoriaus pareigose, ir jo patirtis bei patarimai bus labai svarūs namų ir klubo administracijai.

LIETUVIŲ NAMAI

Lithuanian Village Inc. akcininkų ir Lietuvių Amerikos Piliečių klubo pilnateisių narių metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 11 d., Lietuvių namų salėje.

Nominacijų komisija atrinko aštuoniadešimt akcininkų keturių renkamųjų direktorių pozicijoms. Kek iš tų aštuonasdešimties sutiks būt kandidatas į direktorius, tuo tarpu dar nežinoma.

Klubo operacijos 1978 metais padidėjo 20 proc. ir atnešė žymiai didesnį pelną, bet Lietuvų namai verčiasi sunkiai, kai kuriais mėnesiais net su nuostolias. Nuo 1978 metų pradžios lietuvių organzacijoms duodamos patalpos susirinkimams veltui, įvairiems lietuvų parengimams daromos nuolados, kitokio komercinio salės naudojimo yra nedaug. Tuo tarpu žiemą pastato apšildymui mokama už dujas apie 850 dol. per mėnesį, gi vasaros laiku panašią sumą reika mokėti už elektrą, naudojamą salės vėsinimui. Pakilo tarnautojų atlyginimais, labai pabrango šildomosios dujos ir elektra, įvairios priemonės ir remontai.

Klubo ir namų atskaitomybė nors ir tvarkoma savomis jėgomis, bet labai pavyzdingai.

SPORTO APŽVALGA

— **Hamiltonas.** Kingstone įvykusiose mergaičių stalo pirmenybėse dalyvavo Hamiltono Kovo V. Subatnikaitės mokinės ir komandiniai laimėjo pirmąją vietą. Individualiai be pralaimėjimo baigė torontietė Mc Night, o po jos R. Raguckaitė, Daiva Koperskytė ir Loreta Koperskytė.

Hamiltono Kovas žymiai sustiprėjo finansiniai, gavęs bankelio Talka 1.000 dol. paramą.

— *Hastingso turnyre,* Anglijoje, belikus dviem ratams, pirmavo švedas U. Andersson 8½ tš., amerikietis L. Cristiansen — 7½ (1), sovietų J. Vasiukovas 7½, vengras Čomas 7 (1), anglas Spillman 7, sovietų Kočijevas 6½ (1); jis turi nebaigtą partiją prieš amerikietį J. Petersą, gana lygioje padėtyje.

— *Taline vyksta* sąjunginis šachmatų turnyras. Po 8 ratų maskvietis B. Gulka turėjo 7 tš., rygietis A. Gipslis su maskviečiais Razuvajevu ir Balašovu po 5 taškus. Talinietis Vooremas 4½, kitas talinietis A. Veingold su rygiečiu M. Taliu po 4 tš.

— *Varšuvos pasaulio zoniam* turnyre po trijų ratų vengrai Z. Ribli, A. Adorjan ir D. Saks su bulgaru J. Jeremenkovu turėjo po 2½ taško.

— *ŠALFASS Rytų apygardos* šachmatų pirmenybės įvyks Brooklyne, N. Y. kovo 31, balandžio 1.

— *Ilgametis* FASKo ir ŠALFASS Šachmatų vadovas Kazys Merkis pasitraukė iš tų pareigų, išbuvęs jose per 20 metų. Atėjo eilė jaunesniems imtis šio darbo, nes K. M. (74 m.) savo duoklę (pinigu ir darbu) mūsų šachmatams yra atidavęs su kaupu. 1946 buvo Amerikiečių zonos Vokietijoje lietuvių š. vadovas. 1947 ir 1948 — Vokietijos lietuvių š. vadovas. Šiame krašte nuo 1957 iki šiol su poros metų pertrauka — pastovus FASKo ir ŠALFASS šachmatų vadovas. Bostone veikia K. Merkio 1949 m. įkurtas ir iki šiol vadovaujamas So. Bosto no Lietuvių šachmatų klubas, kuris aktyviai reiškiasi Bostono MET lygos varžybose Lithuanian vardu, varydamas trisdešimtuosius metus. Garsieji Bostono universitetai (Harvardas, MIT, BUTUFTS, Brandeis, BC) yra daugel kartų suklupę prieš Lietuvių š. klubą. K. Merkis sėkmingai žaidė JAV komandoje IV ir VI ICCF pasaulio pirmenybėse. Dabar K. M. yra įkeltas ir žaidžia New England I komandoje šio krašto p-bėm, susirašinėjimo keliu. Vienas didžiausių K. Merkio nuopelnų yra mūsų jaunimo patraukimas į šachmatus, iš kurio išaugo pasipuošę Bostono, Massachusetts bei Naujosios Anglijos titulais mūsų jaunuolĩai: Gediminas Kuodis, Gediminas Šveikauskas, Algis Makaitis, Algis Leonavičius ir kt.

SAULĖGRĄŽOS IR ANTIBIOTIKAI

Antibiotikų gamybai reikia daug sojos ir kukurūzų ekstrakto. Šiuo metu intensyviai ieškoma, kuo pakeisti šiuos produktus. Miltai — vertingas pašaras ir maisto pramonės žaliava, o kukurūzų ekstraktą reikia pakeisti todėl, kad atskiros šio produkto partijos gerokai skiriasi viena nuo kitos, be to, ilgiau laikomo ekstrakto savybės kinta.

Neseniai paaiškėjo, jog daugelis grybelių, iš kurių gaminami antibiotikai, gerai auga mitybinėse terpėse su saulėgrąžų išspaudomis. Spaudžiant saulėgrąžų aliejų, išspaudų lieka labai daug. Naujoje mitybinėje antibiotikų levorino, mikogentino ir amfotericino išeiga ir padidėja 15,65 ir 27 procentais.

Lietuvos atsiminimai

★

Radijo Valanda jau 38 metus tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. popiet iš WEVD Stoties New Yorke 1330 kil., AM ir nuo 7 iki 8 val. vak. 97.9 meg. FM.

Direkt. **Dr. Jokūbas J. Stukas**
1467 Force Drive
Mountainside, N. J. 07092
Tel. 232-5565 (code) 201

Kviečiame taip pat klausytis Lietuviškų kultūrinių valandų anglų kalba iš Seton Hall Universiteto radijo stoties (New Jersey WSOU, 89.5 meg. FM) Pirmad. 7:30 - 8:30 val. vakaro.

(Vadovauja prof. J. Stukas)

Dr. Jur. Martynas Anysas

KOVA DĖL KLAIPĖDOS
ATSIMINIMAI

Spaudai paruošė Dr. M. G. Slavėnienė. Įvadą parašė Dr. Juozas Jakštas. Išleido Kultūrai Remti Draugija Chicagoje. Kieti viršeliai. 426 pusl. Kaina su persiuntimu $10.91.

Užsakymus siųsti **Draugas**
4545 W. 63rd St. Chicago, Ill. 60629

A. A.

VLADAS VAIČAITIS

Gyveno 3746 W. 65 Place, Chicago, Ill.

Mirė sausio 25 d., 1979, 10 val. vak., sulaukęs 64 m. amž.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 25 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Olga (Hesaitė), duktė Audronė Cheeks, žentas Jonas, sūnus Ramūnas, marti Marija, 2 anūkai Edward ir Christina Cheeks, sesuo Elena ir Jurgis Povilaičiai, brolis Juozas su šeima Kanadoje. 2 dukterėčios Irena Judd su šeima ir Nijolė Vengrienė su dukra, sūnėnas Darius Slavinskas su šeima ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas šeštad., 4 val. popiet Mažeikos-Evans koplyčioje, 6845 S. Western Ave. Laidotuvės įvyks pirmad., sausio 29 d. iš kopl. 10 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parap. bažnyčią, kurioje įvyks ged. pamaldos už velionies sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Vietoje gėlių prašoma aukoti Lietuvos Dukterų draugijai.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Žmona, duktė, sūnus, marti, žentas ir anūkai.

Laid. direkt. J. Evans Jr. ir S. Evans, tel. 737-8600.

ARRANGE YOUR 1979 VISIT TO LITHUANIA & ROME WITH UNION TOURS

"LEADER IN QUALITY TRAVEL SINCE 1931"

Depart New York	Return New York	Cities/Nights	Total Cost
May 09	May 17	Vilnius 5, Moscow 2	$876.00
June 13	June 21	Vilnius 5, Moscow 2	$926.00
Sept. 19	Sept. 27	Vilnius 5, Moscow 2	$876.00
July 04	July 18	Vilnius 5, Moscow 2, Rome 6	$1,420.00
August 15	August 29	Vilnius 5, Moscow 2, Rome 6	$1,420.00

Special audience with Pope John Paul II

Cost per person, double occupancy: based in Group Inclusive Tour Air Fare with minimum 30 participants, subject to change and/or government approval; add $3 departure tax. Tour escort will accompany each tour. Departures also from West Coast, Mid West and Canada.

We also assist: in individual tourist travel to Lithuania; inviting relatives to USA; visitors visa to Lithuania.

Reservations/Information:

UNION TOURS
6 East 36th Street
New York, N. Y. 10016
Tel. (212) 679-7878

MEMBER AMERICAN SOCIETY OF TRAVEL AGENTS ASTA

SPACE LIMITED
RESERVE EARLY

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

WE CONGRATULATE VILNIUS UNIVERSITY ON ITS 400th ANNIVERSARY

CLASSIFIED GUIDE

NORI PIRKTI

Ieškau pirkt senus medinius baldus gamintus prieš 1930 m.: Komodas, stalus, kedro skrynias, kėdes ir "Oriental" kilimą už prieinamas kainas. Tel. 312-891-3334

MISCELLANEOUS

L. J. ČIAPAS
INCOME TAX SERVICE
Pas Midland S. & L. ar Jūsų namuose
4040 So. Archer — Tel. 376-1522

REMODELING
JUOZAS VENCKAUSKAS
Atliekame visus namų taisymo darbus.
TELEF. — 582-7606

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.
COSMOS PARCELS EXPRESS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629
Telef. — 925-2737
Vytautas Valantinas

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

PLUMBING
Licensed, bonded, insured.
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Galite kreiptis nuo 7 iki 8 val. ryto arba po 5 val. vakaro.
SERAPINAS — 636-2960

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Telef. GA 4-8654

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIJA NOREIKIENĖ
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių. 2608 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629. TEL. — WA 5-2787

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, telef. 927-5980

M. A. ŠIMKUS
NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
4259 So. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI. GIMINIŲ iškvietimai, pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitokie blankai

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir Paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai
Pardavimas ir Taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St., telef. 776-1486

MOVING
SERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Tel. — WA 5-8063

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

REAL ESTATE

O GERIAUSIA ČIA

Labai švarus 2-jų butų namas ir garažas. Elektrinės durys. Atskiri gazo šildymai. Brighton Parke. $37,000.00.

Švarus kaip stiklas 7 kamb. mūras. Centr. šildymas - vėsinimas. Liuksus naujų namų apylinkėje. $53,900.00.

Modernus 2-jų aukštų mūro namas. Apie $18,000.00 pajamų. Geros sąlygos nupirkti Marquette Parke.

2-jų aukštų mūro namas ir 2 auto garažas. Apie $6000.00 pajamų. Naujas stogas ir gazu šildymas. Apsauga nuo potvynio. Alum. langai. Galite pirkti už $41,800.00.

Modernus 15 metų mūro namas. 2 butai ir profesionalui liuksus ofisui patalpos. Daug priedų. Marquette Parke. Aukšta kokybė. $50,000.00.

Gražus platus sklypas ir garažas Marquette Parke. Vertingas pirkėjui.

Valdis Real Estate
2625 West 71st Street
Tel. 737-7200 ar 737-8534

Apyl. Archer ir Harlem savininkas parduoda 6 kamb. mūr. Georgian namą. Pusė bloko nuo autobuso ir mokyk. bei bažnyčių. 771-5659

Bridgeview — 3-jų miegamų "bilevel" namas. Didelis šeimos kamb. su akmens židiniu. Centr. oro vėsinimas. Nuo sienos iki s. kilimai. Žemi mokesčiai. Mažiau $76,000.00.

Skambint **594-2154**

MIAMI BEACH

kurorte savininkas skubiai parduoda 12 apt. namą. Įmokėti $40,000. Geros pajamos. Rašyti: **P. O. Box 14494, N. Palm Beach, Fla. 33408.**

94-ta ir St. Louis. Giminingom arba didelei šeimai 4 miegamų, 1½ aukšto namas. Pilnas rūsys, 2 šildymai. Šoninis į važiavimas. Garažas. $45,000.00.

46-ta ir Albany. Visiškai tuščias 2½ aukšto po 3 miegamus medinis namas. Gazo šiluma. Naujai atremontuotas. $40,900.00, arba geriausias pasiūlymas.

66-ta ir Washtenaw. Pelningas investavimas. 8 butų mūr. namas. $17,000.00 metinių pajamų. Prašo 6 kartus metinių pajamų.

Midway apyl. Taverna ir 3 butai. Puiki proga investuoti arba pasidaryti padorų pragyvenimą Tik — $85,000.00.

Budraitis Realty Co.
4243 W. 63rd Street
Tel. — 767-0600

Mes turime kompiuterį ir esame nariu M.L.S., kas palengvina pardavimą bei pirkimą.

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas
Valdymas
Draudimai — Income Tax
Notariatas — Vertimai
BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6455 S. Kedzie Av. — 778-2233

PROGOS — OPPORTUNITIES

DEALERSHIPS NOW AVAILABLE IN YOUR AREA

Enjoy Financial Independence insulating America's Under Insulated Homes. Spray foam insulation in Old & New Construction. Factory Training & Materials bought direct from Manufacturer. Free flight, lodging & training. Act now for this ground floor opportunity in this High Profit Business. Investment secured with inventory & Protected Territory. Financing Available. Call or write (24 hours) **Pacific Chemicals International, (714) 541-3388, 510 W. Chapman Ave., Orange, CA. 92668**

Parduodama
Taverna — Playhouse
ant 69-tos gatvės
Skambinti 778-8642 arba 737-8762

Remkit tuos biznierius, kurie skelbiasi "Drauge".

REAL ESTATE

REGISTRUOKITE SAVO NAMUS,
biznius, sklypus pardavimui
jau 26-tus metus veikiančioje įstaigoje, o pirkdami pasiteiraukite.
ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
Notary Republic
2951 W. 63rd St., 436-7878

HELP WANTED — VYRAI

SECURITY GUARD
Part time and full time.
21 yrs. of age. Must have driver's license and high school diploma.
Call James Joyce
THE PRESBYTERIAN HOME
3200 Grant St., Evanston, Illinois
Phone — 492-4800

BEEF BONERS
LABORERS — TRAINEES
We need boners and general laborers in our beef fabricating plant. No experience necessary. We provide an excellent training program with high pay and fringe benefits.
Foreign language spoken here.
If interested stop in and fill out an application.
CHICAGO FOOD PROCESSORS
6636 S. Wentworth Ave., Ch'go, Ill.
Apply to MR. EDWARDS

DAY DOORMAN
For cooperative apartments. Hours 7:15 A.M. to 3:15 P.M. Union scale, $5 per hr. & fringe benefits. Week days call John at 324-8535, week-end: Mrs. Burbunk 643-8364.

Savininkas parduoda mūrinį 6 kamb. namą, Hot Springs, Arkinso valstijoje. Arti krautuvių ir susisiekimo.
Skambinti telef. 476-7540

HELP WANTED — MOTERYS

WOMAN TO CLEAN
Thursday or Friday. Near 105th St. & Western Ave.
Call — 445-5780

SALES DEPARTMENT CLERK
Seeking an individual to work with sales force in office, to take telephone calls, coordinate inventories, type 40 w. p. m. and operate ten-key adding machine.
Must be aggressive, punctual and ambitious.
Good salary and company benefits.
For appointment call
MR. GUY
at 487-5600. 9 A. M. to 5 P. M.

Reikalinga ateinanti moteris prižiūrėti mažą kūdikį mūsų namuose nuo pirmad. iki penktad. — prie 55-tos ir Lawndale. Skambint — **582-7023**

PARDAVIMUI

BODY SHOP
Parduodamas biznis ir įrengimai. Pereitą metą turėjome biznio už 100,000 dol. Duokite pasiūlymą.
371-4012 arba 471-5363

IŠNUOMOJAMA — FOR RENT

Išnuomojamas 5½ kamb. butas Marquette Parke. Suaugusiems. Galima užimti vasario 1 d. Tel. **476-7540.**

Išnuomojamas 5 kambarių butas Brighton Parke. Suaugusiems. Galima užimti vasario 1 d. Skambint **737-4135.**

Išnuom. Marquette Pke ant 71-os prie Rockwell graži 2-jų kamb. patalpa. Tinka kirpyklai, ofisui arba gyventi viengungiui. Skambint bet kuriuo laiku tel. WA 5-7612

A. A. BIRUTĖ KIBURIENĖ

A.a. Birutė Kiburienė mirė pr. metų gruodžio 20 d. Kiekviena mirtis artimiesiems atneša didelį skausmą. Ši mirtis labai prislėgė jos vyrą Juozą, sūnų ir dukterį su šeimomis ir visus artimuosius.

A. a. Birutė Kiburienė

Velionė priklausė Anglijoj gyvenusių lietuvių klubui ir čia dirbo visą laiką nuo klubo įsteigimo, dalyvaudama visuose darbuose. Kartu su savimi atnešdavo gerą nuotaiką ir draugiškumą. Darbavosi ir klubo valdybose.

Didelis klubo narių skaičius dalyvavo laidotuvėse, daug narių su ja atsisveikino koplyčioje. Į koplyčią atsisveikinti su velione buvo atvykęs policijos dalinys su savo kunigu. Mat jos sūnus tarnauja Chicagos miesto policijoje. Į kapus palydėjo labai didelis skaičius automobilių, daugybė klubo narių ir kitų šeimos artimųjų.

A.a. Birutė ištekėjo už J. Kiburo Vokietijoje. Į Angliją atvyko 1947 m., ten dalyvavo visuose lietuvių susibūrimuose, šoko tautinius šokius, dirbo L.R. Moterų draugijoje.

Velionė buvo gimusi Tveruose, Telšių apskr. Lankė Šiaulių prekybos mokyklą. Visada buvo pilna meilės savo senajai tėvynei. Savo uždarbiu dalinosi su likusiomis seserimis Lietuvoje.

Kol mes, Chicagos Anglijos-Britanijos lietuvių klubo nariai, būsim gyvi, Birutės atminimas bus visuomet su mumis.

J. Jokubka

biran, mirė. Našlė su dviem dukrom Danguole ir Giedre atvyko į Hartfordą 1949 metais ir tuojau įsitraukė į lietuvišką veiklą. Jai ypač rūpėjo jaunimas. Jau 1949 m. abu su Vaclovu Nenortu subūrė jaunimą, įkurdami pirmąją mišrią skautų skiltį, iš kurios vėliau išaugo sesių ir brolių vietininkijos. Skaučių Šatrijos vietininkijai Ruseckienė vadovavo 5 metus. Ir nebūdama pareigose, nenustojo jai padėti: išmokė skautes juostas austi, margučius vašku marginti, šiaudinukus varstyti ir kitokių darbelių Kaziuko mugėms. Ji pati buvo naginga, gero skonio ir gražiakalbė. Įvairių švenčių proga kalbėdavo skautams, per radiją ir bendruomenei. Padėjo visiems, kas tik į ją kreipėsi. Įsijungus į amerikiečių sodaliečių organizaciją, kalbėjo joms apie Lietuvos dabartinę padėtį, supažindino su lietuviškom tradicijom. Štai, ir šiom Kalėdom buvo pasižadėjusi surengti lietuviškas kūčias.

Pašarvota su tautiniu kostiumu, skautininkių apkaišyta raudonom rožėm, atrodė iškilmingai ramiu šypsniu, lyg, rodos, tuoj prabils. Skautės budėjo prie karsto. Kun. Matučiui kalbant rožančių, sesės ir broliai garsiai atsakinėjo. Atsisveikinant kun. Matutis prasmingai apibūdino mirusios asmenį, ypač pabrėždamas jos retą religingumą. Trumpą žodį tarė skautininkai Vaclovas Nenortas ir Kotryna Marijošienė.

Daug žmonių aplankė šermenyse, bažnyčioj ir ilga ilga mašinų vilkstinė palydėjo į kapines. Skautininkai (pirmosios skiltįes buvę skautukai) paskutinį kartą panešėjo savo mielą sesę į bažnyčią ir į kapines.

Atsisveikinome su brangia tautiete išreikšdami giliausią užuojautą jos dukrom — Danguolei Banevičienei ir Giedrei Mickienei, jų šeimoms ir anūkams, kuriuos velionė taip mylėjo. **Kotryna Marijošienė**

KAN. F. MARTIŠIUS

(Atkelta iš 4 psl.)

gimnazijos direktorium. Vadovaudamas gimnazijai, patyrė daug sunkumų: klasės buvo perpildytos, o paralelių klasių atidaryti nebuvo leidžiama, vyresniųjų klasių mokiniai verbuojami Reicho darbo tarnybai. Jiems nestojant, prisistatydavo rudmarškiniai. Tai pajutę suaugesnieji mokiniai išbėgiodavo ir pasislėpdavo. Tada buvo terorizuojama mokyklos vadovybė.

Jurgio Mikailos, šios gimnazijos V-tosios laidos abituriento, gautomis žiniomis 1944 m. vėl priartėjus frontui, direktorius F. Martišius iš Prienų niekur nesitraukė, bet būdamas greta mokyklos pastato bunkery, saugojo gimnazijos namus nuo gaisro ir mokyklos inventorių nuo išgrobstymo ir sunaikinimo. Rudenį frontui nuslinkus į vakarus, Marijampolės švietimo skyrius vėl pavedė kan. F. Martišiui laikinai eiti direktoriaus pareigas ir sudaryti mokytojų kolektyvą. Mokslas prasidėjo normaliai, bet kan. Martišius buvo greitai iš pareigų atleistas ir vėl darbavosi Prienų parapijoj. Šios parapijos klebonui kun. J. Valaičiui mirus, 1946 m. gruodžio 17 d. jis buvo paskirtas klebonu. Iš čia buvo perkeltas klebonu į Simną. Būdamas jautrus karo žiaurumus labai pergyveno ir dėlto susilpnėjo jo sveikata. Atsisakęs iš klebono pareigų, savo amžių baigė Simne kaip altarista. Mirė 1955 m. gruodžio 30 d. 1956 m. sausio 1 d. vakare kūnas buvo parvežtas į Prienus ir sausio 2 d. palaidotas Prienų senose kapinėse (L. E. XVII t. klaidingai nurodyta mirimo data ir vieta: 1956.I.1 Prienuose).

Giminės Valaičiai pastatė ant jo kapo paminklą su užrašu: "Aš sodinau, bet Dievas davė augimą" (Kor. I.3.). Kanauninkas *Feliksas Martišius*, gimė 1879.II.3, mirė 1955.XII.30. Kapinės, kuriose palaidotas kan. Martišius, dabar jau uždarytos, o mirusieji laidojami naujose kapinėse.

Iš laiško, gauto iš Lietuvos, matyti, kad švento gyvenimo vyras kan. F. Martišius yra gyvas žmonių širdyse. Prie jo net meldžiamasi. "Jis būdamas žemėje papuošė mūsų tėvynę žydinčiais sodais, o iš dangaus siųs savo malonės spindulius pamėgti visa, kas gražu ir dieviška. Jis savo mokiniams bus tvirtybė ir paguoda sunkiam gyvenimo kelyje".

Prienuose, kur jam teko ilgą laiką darbuotis, 100 metų sukakties proga vasario 3 d. bažnyčioje bus iškilmingos Mišios. Po to bus aplankytas jo kapas.

RŪKORIAI PRIE VAIRO

JAV profesoriaus Vermonskio duomenimis, vairuotojai rūkoriai dažniau patiria avarijas, negu nerūkantys. Automobilių vairuotojų, kurie kasdien surūko po 2—3 pakelius cigarečių, reakcija prie vairo tokia, kaip išgėrusio 2—3 stiklus alaus. Tuo ir paaiškinamas didesnis rūkorių avaringumas. **jm.**

RIMTIES VALANDELEI

(Atkelta iš 3 pusl.)

rodo kelią žmonėms, tautoms ir žmonijai į išsigelbėjimą. Jėzuje Kristuje, į susitaikymą, vienybę ir brolišką solidarumą vienų su kitais.

Kiekvienam katalikui reikia pasiklausti, kiek uolus pranašystės pareigoje, kiek jo liudijimas pozityvus ir našus.

P. Dts.

Mūsų kolonijose

Hartford, Conn.

A. A. IRENĄ TARABILDAITĘ RUSECKIENĘ PALAIDOJOM

Gruodžio 5 d. staiga ligoninėje mirė Irena Tarabildaitė-Ruseckienė. Velionė Lietuvoje buvo mokytoja. Jos vyras Juozas Ruseckas pradžios mokyklų inspektorius, 1940 metais bolševikų suimtas ir ištremtas Si-

PADĖKA

Mūsų mylima motina, uošvė ir senelė

A. † A.

IEVA UGIANSKIENĖ

GRICIŪTĖ

Mirė 1979 m. sausio 8 d. sulaukusi 81 metų amž. Gyveno 700 W. 31 St., Chicago, Ill. Palaidota sausio 12 d. Šv. Kazimiero Lietuvių Kapinėse.

Dėkojame kun. Č. Augliui už maldas koplyčioje, gedulingas pamaldas ir pamokslą bažnyčioje ir už apeigas kapinėse. Taip pat nuoširdus ačiū kun. Č. Augliui už aplankymą sergančią motiną namuose.

Išskirtina mūsų padėka Antaninai ir Klemensui Stravinskams, kurie daug gelbėjo mums paskutinėmis motinos gyvenimo dienomis-valandomis. Esame dėkingi visiems atsilankiusiems koplyčioje, dalyvavusiems pamaldose bažnyčioje, palydėjusiems Velionę į amžinojo poilsio vietą, užprašiusiems šv. Mišias, gausias aukas šv. Mišioms, atsiuntusiems gėlių, paguodusiems muš žodžiu, per spaudą ar laiškais ir tuo pagerbusiems Velionę a. a. IEVĄ. Ačiū karsto nešėjams.

Nuoširdi padėka laidotuvių direktoriui Jurgiui F. Rudminui už rūpestingą malonų patarnavimą.

Nuliūdę: dukra Stasė Viščiuvienė, sūnus Vincas, žentas Steponas ir anūkėliai.

A. † A. STELLA RULIS

Pagal tėvus Shimkus

Anksčiau gyv. Chicagoje, Marquette Parko apyl.

Mirė sausio 25 d., 1979, 11 val. ryto, sulaukus 84 m. amž.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 62 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime 2 sūnūs: Edward, marti Rita ir Albin, marti Mary, 3 anūkai Michael su žmona Cheryl, Janet Eileen, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Velionė buvo našlė a. a. Paul.

Kūnas bus pašarvotas sekmad., nuo 2 val. iki 10 val. popiet Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street. Laidotuvės įvyks pirmad., sausio 29 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Sūnūs, marčios ir anūkai.

Laid. direkt. Donald A. Petkus, tel. 476-2345.

PADĖKA

A. A.

BERNARDAS BALKUS

Staigiai mirė mūsų mylimas brolis 1979 m. saus. 14 d., buvo palaidotas saus. 18 d., o dabar ilsis Šv. Kazimiero kapinėse amžinai nutilęs ir negalėdamas padėkoti tiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palydėjo jį į neišvengiamą amžinybės vietą.

Mes atmindamos ir apgailestaudamos mūsų mylimo broliuko pasitraukimą iš mūsų tarpo dėkojame už atnašautas gedulo Mišias mūsų dvasiškiems tėveliams — ypatingai J. E. Vysk. Vincentui Brizgiui, gerg. kun. William McDonough, C.S.V., ir gerb. kun. Joseph King — už raminančius žodžius iš pamaldas kapinėse.

Prašome priimti mūsų nuoširdžiausią padėką. Dėkojame visiems gerb. kunigams už lankymą ir atkalbėtas maldas, Šv. Kazimiero sesutėms, kurios taip skaitlingai lankėsi koplyčioje ir dalyvavo laidotuvėse, giminėms, draugams ir prieteliams, kurie paaukojo ir prisiuntė daugybę šv. Mišių bei įrašė velionį į amžinus narius. Ačiū už prisiųstas gėles, vainikus, pareikštą užuojautą žodžiu, per spaudą ir laiškais.

Dėkojame grabnešiams ir laidotuvių direkt. James Melka už mandagų ir malonų patarnavimą garbingai nulydint velionį į amžinastį, o mums palengvinusiam šermenyse ir laidotuvėse.

Mes Tavęs, mūsų brangiausias, niekuomet neužmiršime. Iš širdies dėkojame už visą Tavo parodytą gerumą mums per metus ir mūsų prižiūrėjimą po tėvelio mirties. Tikimės a. a. Mamytė ir Tėvelis su džiaugsmu Tave sutiko. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes ankščiau ar vėliau pas Tave nueisime. Lauksime tas dienos, kai vėl būsime kartu. Tebūnie Tau lengva ši žemelė. Lai gailestingasis Dievulis suteikia amžiną atilsį danguje.

Nuliūdusios lieka — **Lee, Sesuo Konstancija ir sesuo Marijona, kazimierietės.**

Dvidešimtis vienerių metų mirties sukaktis

A. A.

Jonas Rinkevičius

Knygnešys, lietuviškos knygos ugdytojas bei leidėjas Lietuvoje.

Amerikoje išgyveno 10 metų, mirė 1958 m. sausio 2 dieną, palaidotas sausio 6 dieną Šv. Kazimiero kapinėse.

Paliko giliai liūdinčią žmoną, gimines, draugus ir pažįstamus Lietuvoje ir Amerikoje.

Minint Tavo dvidešimt vienerių metų mirties sukaktį, šv. Mišios buvo atnašautos sausio 7 dieną, 8 val. ryto Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje.

VELIONIES ŽMONA

A † A. JONUI KARPAVIČIUI

mirus, žmoną mielą LIDIJĄ giliai užjaučiame ir liūdime.

D. O. Braukliai
Dr. V. J. Dubinskai
K. K. Kodaičiai
Dr. J. S. Narbutai
B. S. Sakalai
P. O. Šilai

Surfside, Florida

A † A. JONUI KARPAVIČIUI mirus,

jo žmoną LYDIJĄ KARPAVIČIENĘ - JUOZAPAITYTĘ giliai užjaučia.

Dr. Stasė Ir Kazys Riškai

Chicago

Mūsų brangiam prieteliui

A. † A. Pulk. KAZIUI ALIŠAUSKUI mirus,

mielą MARYTĘ, netekus mylimo vyro, sūnų RIMGAUDĄ ir dukrą ALDONĄ su šeimomis, ONUTĘ OSINIENĘ, netekus mylimo švogerio, ir jos šeimą giliausiai užjaučiame ir drauge su jais liūdime.

Vanda, Irena, Vytautas su Gene Kulikauskai

Buvusiam australiečiui ir losangeliečiui

A. † A.

VINCUI DAMBRAUSKUI mirus,

žmoną ONĄ, dukrą GENUTĘ bei gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Irena ir Jonas Janušauskai
Elė ir Stasys Narkevičiai
Teresė ir Bronius Žemaitaičiai

Ina ir Albinas Sekai
Dana ir Gintas Mūrai
Vladislava ir Česlovas Tuminai
Marija ir Antanas Sturonai

Los Angeles, Calif.

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11029 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APLINK MUS

× **Seselė M. Annunciata,** Švč. **M. Marijos** Gimimo par. mokyklos mokytoja, Kalėdų metu buvo susirgusi stipriu plaučių uždegimu ir buvo paguldyta Šv. Kryžiaus ligoninėn. Šiuo metu ji tebėra ligoninėje, bet tikisi jau greitai grįžti namo, bet mokykloje dirbti galės tik nuo kovo mėnesio.

× **A. a. dail. Vladas Vaičaitis, 64 m.** amžiaus, staigiai mirė savo namuose sausio 25 d. vakare, tik grįžęs iš darbo. Liko žmona **Olga** (šiuo metu Šv. Kryžiaus ligoninėje), duktė Audronė ir sūnus Ramūnas su šeimomis, sesuo Elena Povilaitienė su vyru Jurgiu, brolis Juozas Kanadoje, mirusios sesers Stasės Slavinskienės šeima Kanadoje, mirusio brolio Zigmo duktė Nijolė Vengrienė su dukra, pusbrolis Kostas Vaičaitis su žmona Floridoje ir daug giminių bei draugų. Pašarvotas J. ir St. Evans laidotuvių koplyčioje. Laidojamas pirmadienį, sausio 29 d.

× **Vilniaus universiteto** gyvavimo ir darbų paroda, skirta 400 metų sukakties paminėjimui, jau ruošiama Lituanistikos instituto rūpesčiu. Renkamos nuotraukos, dokumentinė medžiaga, knygos, įvairūs leidiniai, iškarpos. Jei kas tokios medžiagos turėtų, prašomi pranešti parodos ruošėjui Broniui Kvikliui "Draugo" redakcijos adresu.

× **Spaudos balius,** turėjęs įvykti šį šeštadienį, dėl blogo oro atidedamas. Data, kada jis įvyks, bus pranešta vėliau.

× **Putnamo seselių kongregacijos** 60 metų sukakties paminėjimas ir rėmėjų vakarienė įvyks kovo 25 d. Jaunimo centre.

× **Poetas Viktoras Libertis** kalbės Lietuvos Aidų radijo programoje nuo 7 iki 8 val. vak. šiandien. Prašome klausytis pirm. ir antr. nuo 9 val. vak.; penkt. nuo 9:30 val. vak. 1490 AM banga — WOPA. (sk.).

× **Vyčių ruošiamas Lietuvos Atsiminimų banketas** Lietuvos nepriklausomybės atstatymui paminėti bus vasario 4 dieną, Martinique salėje, 2500 W. 94 Place, Chicagoje. Jame bus pagerbti lietuviai skautai. Skautai atliks ir meninę programą. Šokiams gros Wally Tanclinger orkestras. Susipažinimas prasidės 4:30 val. popiet; vakarienė 5:30 val. Kaina 17.50 dol. asmeniui. Dėl bilietų skambint **E. Pakalniškienei tel. FR 6-6489, A. Braziui, 598-6193** arba **V. Samoškai, 521-4558.** Vyčiai tikisi, kad lietuviškoji visuomenė gausiai jame dalyvaus. (pr.).

× **Patikslinimas. Dr. R. Povilaičio** naujas kabineto adresas: 5780 Archer Ave., Chicago, 60638. **Tel. 767-7575. Pastaba:** sausio 20 d. laidoje skelbime telefonas buvo netikslus. Už klaidą atsiprašome.

× **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Telef. **VI 7-7747.** (sk.)

STASE'S FASHIONS
Kūdikiams ir vaikams rūbų krautuvė
6237 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-4184
Sav. **Stasė Bacevičienė**

× **Alice Backus,** gyvenanti 5420 S. Nordica, Chicagoje, Illinois loterijoje laimėjo 10,000 dol. Ji su vyru ruošiasi išvykti atostogų į šiltus kraštus ir pabėgti nuo Chicagos šalčių.

× **Gintaras Aukštuolis,** veiklus skautininkas, Skautų akademikų narys ir Chicagos aukštesniosios lit. mokyklos mokytojas, bus Jaunimo kongreso stovyklos Anglijoje vyrų vadovas.

× **Lietuvių Jaunimo s-gos** Chicagos skyriaus susirinkimas Jaunimo centro kavinėje įvyks sausio 31 d., trečiadienį, 7:30 val. vak. Bus pranešimas apie atstovų suvažiavimą, kongreso registraciją ir simpoziumas.

× **Elena Sabalis,** Los Angeles, Calif., parėmė dienraštį 10 dolerių auka. Dėkojame.

× **LB Vakarų apygardos** valdybos kasininkas Antanas Adomėnas mums rašo: "Valdyba, žinodama Jūsų dienraščio, išvariusio gilią vagą lietuvybės darbe rūpesčius, pritardama tam didingam darbui, linki ištvermės ir ateityje tęsti tą šventąjį lietuvybės išlaikymo darbą. Ta pačia proga pridėda ir kuklią 25 dolerių auką". Labai ačiū.

× **"Sėkmingai dirbti** Jums ir toliau" — linki mums Antanas Jucėnas iš Juno Beach, Fla., atnaujindamas prenumeratą — siųsdamas Garbės prenumeratoriaus mokestį. Už viską dėkojame.

× **Br. Kukalis,** New Britain, Conn., palinkėjo "Draugui" sėkmės, atnaujino prenumeratą ir atsiuntė 10 dol. auką. Labai ačiū.

× **Linda A. Bendoraitienė,** Cicero, Ill., atsiuntė Garbės prenumeratos mokestį. Už paramą esame labai dėkingi.

× **Albina Čepėnienė,** Worcester, Mass., užsisakė "Drauge" naujausių knygų ir atsiuntė auką. Ačiū.

Len Petrulis, Amerikos lietuvis, prie savo tėvo Vitalio sukurto lietuviško kryžiaus. Dabar Len Petrulis dirba WOPA radijo stoty Chicagoje.

× **Akiniai siuntimui į Lietuvą.** Kreipkitės į V. Karosaitę. Optical Studio, 7051 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-6766. **(sk.)**

× **RAŠOMOSIOS maš. lietuvišku raidynu,** visom kalbom, GAIDOM, visuose modeliuose gaunamos CHICAGOJE: Draugas — 4545 W. 63rd St., ir vakarais pas A. Daugirdą, tel. 476-7399 arba tiesiai iš SPARTA savininko: **J. J. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731.** (sk.)

AREŠTAVO NEBYLĮ

Du vyrai sugavo D. C. Harrison, 21 m., kurčią nebylį, kai pastebėjo, kad jis pagrobė rankinuką nuo moters prie 5310 S. Kedzie, Chicagoje. Nusikaltėlį policija areštavo.

MOTORINĖS ROGĖS

Daugeliui įstrigusių automobilių ir užsnigtų namų Chicagos apylinkėse pagelbėjo geraširdžiai, važinėdami motorinėmis rogėmis — "snowmobils".

PAVOJINGI FAZANAI

Midway aerodrome, dabar mažai naudojamame, apsigyveno apie 200 fazanų. Du iš jų buvo įsiurbti į sprausminį lėktuvą ir padarė apie 100,000 dol. nuostolių.

Muzikinės dramos "Emilijos Platerytės" chormeisterė R. Šoliūnaitė, režisierė Živilė Numgaudaitė ir kompozitorius Al. Jurgutis. Nuotr. V. Jasinevičiaus

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

MUZIKINĖ DRAMA APIE E. PLATERYTĘ

Dainavos ansamblio globėjai Irena ir dr. Leonas Kriaučeliūnai sausio 24 d. Tautiniuose namuose surengė priėmimą spaudos ir radijo atstovams bei ruošiamo E. Platerytės dramos pastatymo vadovaujantiems asmenims. Vaišes pravedė dr. L. Kriaučeliūnas, savo kalboje iškeldamas Dainavos svarbą ir laimėjimus. Pasidžiaugė, kad dabar Dainavos muzikinis vadovas yra A. Jurgutis.

Dainavos pirmininkas A. Smilga savo kalboje iškėlė didelę pagalbą, kurią ansambliui teikia globėjai Kriaučeliūnai. Libreto autorius A. Kairys atskleidė, kad veikalas vaizduoja 1831 m. sukilimą, kuris buvo apėmęs visą Lietuvą. Viena to sukilimo vadė buvo Emilija Platerytė, kurios vardu veikalas pavadintas ir kuri yra centrinis šios muzikinės dramos personažas. Platerytė buvo suorganizavusi 800 sukilėlių pulką. Jai paruošti vyrus padėjo Cezaris Plateris. Sunkiausioj valandoj Platerytė ryžtasi, "kol bus nors vienas sukilėlis, kovosiu". Sužeista Emilija apverkia tėvynės nelaimę, pralaimėjus kovą, miršta.

Pirmas veiksmas linksmesnis, antras — dramatiškas, trečias tragiškas, bet su mintimi, kad ir pralaimėjus kova dėl laisvės dar tik prasideda.

Šiemet, kovo 31 ir balandžio 1 d., ansamblis Marijos aukšt. mok. salėj stato naują A. Jurgučio sukurtą, pagal A. Kairio libretą, muzikinę dramą "Emilija Platerytė". Režisierė Ž. Numgaudaitė, dekoracijos J. Daugvilos, apšvietimas — Č. Rukuižos, akompaniatorė — Z. Modestienė, chormeisterė R. Šoliūnaitė, rež. padėjėja L. Nastonaitė. Aktoriai - solistai: N. Linkevičiūtė (Platerytė), V. Liorentas, R. Strimaitis, A. Simonaitytė - Gaižiūnienė, V. Radys, Br. Jančys, N. Paulauskaitė, J. Burgess, merginų, sukilėlių kadetų chorai. Ansamblio vadovybė: pirm. A. Smilga, vicepirm. V. Jasinevičius, ižd. V. Radys, sekr. D. Ilginytė, fin. sekr. M. Gabalienė, nariai — N. Paulauskaitė ir J. Paštukas.

Režisorė Ž. Numgaudaitė pabrėžė, kad veikalas labai jaudinantis patriotine nuotaika, muzikinėmis melodijomis. Drama išryškina, kad yra tokių idealų, dėl kurių verta gyvybę paaukoti. Lietuvių aukos praeity skatina ir dabar aukotis dėl Lietuvos. Režisūrai veikale yra progos išryškinti įvairius momentus.

Komp. A. Jurgutis dėkojo Dainavos globėjams Kriaučeliūnams. Prašė spaudos atstovus atkreipti dėmesį, jog tai lietuvių kovų pradžia prieš pavergėjus rusus.

Veikalo muzika daugiausia klasikinė, panaudoti lietuviški motyvai, bet yra ir modernesnių sąskambių. Kostiumus rūpestingai ruošia M. Kripkauskienė.

Pastatymo išlaidos bus apie 25,000 dol. Nemažai kainuoja orkestras, net repeticijos. Išpardavus visus bilietus, dar trūktų apie 10,000 dol. Tikimasi gauti aukomis.

Repeticijos vyksta antradieniais ir ketvirtadieniais Jaunimo centre. Visas veikalas — dainos ir rečitatyvai. Kompozitorius Jurgutis dedikavo kūrybą savo žmonai Marijai, okupantų sulaikomai Lietuvoj.

J. Pr.

× **Dėkodami** už "Draugo" 1979 m. kalendorių, aukų po 5 dol. atsiuntė: Charles S. Šiaučiūnas, Motiejus Šimanskis, Julija Palaitienė, Edvardas Varekojis. Visiems maloniai dėkojame.

× **Povilas Žumbakis,** Sr., Chicago, Ill., padėkojo "Draugui" už naują kalendorių, palinkėjo dienraščio darbuotojams sėkmės ir atsiuntė auką. Ačiū.

× **Juozas Steponaitis,** Chicago, Ill., atnaujindamas prenumeratą įsijungė į Garbės prenumeratorių eiles, atsiųsdamas didesnę auką. Labai ačiū.

× **Viktoras Ališauskas,** Cicero, Ill., siųsdamas prenumeratos mokestį, jį palydėjo 10 dol. auka. Maloniai dėkojame.

× **Po 3 dol. aukojo:** K. Vadišius, A. Milašius, S. Raudienė, Nelė Garbačauskienė, Aldona Labanauskienė, A. P. Jasas, Rita Gecevičienė, S. Kybartas, Antanas Pleškys, Jonas Juodvalkis, Pov. Peškaitis, Ant. Miselis, Vikt. Žeponas. Visiems tariame ačiū.

× **Julija Valaitienė,** Elizabeth, N. J., prie prenumeratos mokesčio pridėjo auką. Dėkui.

× **Dėkodami už kalendorių,** po 5 dol. aukojo: L. Spuras, K. ir E. Majauskai, Povilas Okničicas, Elena Bernotienė, Audronė Pavilčiūtė, Kazė Brazas, J. Medziukas, Bronius Polikaitis. Visiems esame dėkingi.

× **19 in. TV aparatai — labiausiai mėgstami. Jų net 11 modelių pas Gradinską, 2512 W. 47 St., tel. 376-1998. Atd. 9—6; pirm. ir ketv. 12—6! Sekm. ir treč. užd.** (sk.).

× **Margučio ekskursijoje į Havajus** dar yra kelios laisvos vietos. Iš Chicagos išvykstama vasario 20 d. Grįžtama vasario 28 d. Bus aplankytos 3 salos. Kaina — įskaitant viešbučius ir kitus priedus — 605 dol. Registracija Margutyje, telef. **GR 6-2242** ir American Travel Service Bureau **238-9787.** (sk.).

CHICAGOS ŽINIOS

NEPAGAILĖJO IR NELAIMĖJ

Įgriuvus stogui kėkliavimo namuose 5643 So. Western Ave., Chicagoje, įsibrovė piktadariai ir išnešė televiziją, televizijos prožektorių, ekraną, garsintuvus, išėmė pinigus iš kasos, pagrobė nemažai kitų dalykų.

DEGĖ SANDĖLIS

Gaisre įkrito stogas, dalis sienų išvirto degant Midway tabako sandėliui, 33 W. 51 St., Chicagoje. Ugniagesiai, atvykę su 33 mašinomis, gaisrą užgesino.

BULVIŲ VAGYS

Policija areštavo du 14 m. jaunuolius, kurie buvo sugauti iš vagono prie 7001 S. Bell, Chicagoje, bevagiant bulves.

"Senelio bijau, bet dovanėlių noriu"... Iš Muencheno lietuvių Kalėdų eglutės parengimo.

SNIEGO KASĖJAMS

Miestas pakeitė ligšiolinį nuostatą, pagal kurį nukasęs sniegą nuo šaligatvio gali būti patrauktas teisman už ten įvykusią nelaimę. Dabar be pavojaus galima Chicagoje valyti sniegą.

SNIEGAS IR MILIJONAI

Apskaičiuojama, kad sniegas Illinois valstijoje padarė apie 50 mil. dol. nuostolių. State Farm apdraudos bendrovė net sudarė specialų katastrofos padalinį Des Plaines motely nuostolių reikalams spręsti.

ĮGRIUVO K MART KRAUTUVĖ

Sniego svoris įspaudė dalį stogo universalinėj K Mart krautuvėj, prie 83 greitkelio, netoli Round Lake. Bijoma, kad stogas gali būti užgriovęs ir du pirkėjus.

NUŠOVĖ UŽPUOLĖJĄ

Į namus 5920 S. Peoria, Chicagoje, įsibrovė piktadaris, kurį pajuto gyventojas Kaiser Guillory, 70 m. Jis pagriebė revolverį ir paleido šūvį, nušaudamas įsibrovėlį Freddie McKay.

VEŠ ŠIUKŠLES

Chicagoje imamos valyti šoninės gatvės ir žadama išvežti šiukšles, kurių dėl sniego daug prisikrovė.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— **Vysk. Hickey Lietuvos reikalu.** Clevelando vysk. Hickey kanceliarija sausio 9 d. išsiuntinuėjo visoms vyskupijos parapijoms bendraraštį, kuriame primenama, kad Lietuvos nepriklausomybės šventė yra vasario 16 d. Ragina kunigus vasario 11 d., sekmadienį tą šventę prisiminti ir net duoda tekstą, kaip tas prisiminimas gali būti atliktas: "1979 m. vasario 16 d. yra Lietuvos nepriklausomybės šventė. Sekmadienį, vasario 11 d., būtų labai tinkama proga Amerikos katalikams prisiminti tikinčiųjų maldose Lietuvos katalikus šia malda: Viešpatie, palaimink ir stiprink kenčiančius Lietuvos katalikus ir visus tuos, kuriems šiandien yra paneigtos dvasinės ir žmogiškos teisės". Tai labai gražus vyskupo Hickey žestas lietuviams. Ar negalėtų ir kitų vyskupijų lietuviai kunigai pasirūpinti, kad visur Lietuvos nepriklausomybė būtų prisiminta ir tuo pačiu būtų primintos JAV katalikams mūsų tautos kančios. Clevelando diocezijoje yra per 240 parapijų.

— **Jonui Pakalkai,** visuomenininkui, socialdemokratų veikėjui, buv. Lietuvos Steigiamojo Seimo atstovui sausio 18 d. sukėjo 85 metų amžiaus sukaktis. Lietuvių visuomenėje dar iki šiol reiškiasi kiti buvę Lietuvos Steigiamojo seimo nariai — Antanas Grigiškis, Ona Murauskaitė - Račiukaitienė, Juozas Pronskus, Kazys Škirpa ir dar gal būt, vienas kitas. Minėdami Vasario 16 d. šventę, turėtume prisiminti ir gražiai pagerbti nepriklausomos Lietuvos kūrėjus — buv. St. seimo atstovus.

— **Dail. Elenos Kepalaitės** mažų bronzinių skulptūrų paroda bus Phoenixo galerijoje, 30 West 57 Street, Manhattane, N. Y., vasario 3—22 d.

— **75 metai sueina,** kaip buvo lietuviam grąžinta spauda (1904). Tą sukaktį paminės Lietuvių Moterų Klubų federacijos valdyba spalio 25 d. Kultūros židiny.

KANADOJE

— **Toronto policijoje yra ir** keletas lietuvių. Jos vadovybė stengiasi policijos eilėse turėti įvairių tautinių grupių žmonių. Spaudoje kartas nuo karto pasirodo ir lietuvių policininkų pavardės. Pvz., "The Toronto Sun" sausio 7 d. laidoje rašė apie Andrių Cheveduką, kuris atskubėjo gelbėti užpultos moters.

— **Birutė Plučaitė,** stalo teniso žaidėja, sėkmingai pasirodė varžybose Etobicoke Olympium salėje, kur nugalėjo garsiąją Gloriją Hsu. B. Plučaitės nuotrauką ir aprašymą išspausdino "The Toronto Sun" dienraštis sausio 8 d. laidoje. Birutė yra "Aušros" sporto klubo narė.

— **Atidaryta nauja meno galerija,** kurios savininkai yra Juozas ir Lydija Valevičiai, anksčiau gyvenę Hamiltone, o dabar — Mississaugoje. Galerija pavadinta "19th Century a Old. Masters Gallery, Inc.". Jos adresas: 92 A Scollard St., Toronto, Ont. Galerijos atidarymas įvyko sausio 13 d. Galerijoje išstatyti žymių dailininkų paveikslai iš 18 ir 19 š. Visi jie yra parduodami. J. Valevičius šioje srityje turi patyrimo ir tikisi sudominti kanadiečius. Tokio pobūdžio galerijų Toronte tėra dvi.

OKUP. LIETUVOJE

— **Iš Zarasų pranešama,** kad ten, šiaurinėje Lietuvos dalyje, žiemos šalčiai buvo pasiekę minus 40 laipsnių Celzijaus. Esą ir daug sniego prisnigo. Gyventojai daug kenčią, stokodami kuro, šiltų drabužių, maisto. Prisibijoma, kad bus iššalę daug vaismedžių ir krūmų.

The Catholic Church, Dissent And Nationality In Soviet Lithuania

By
V. Stanley Vardys

338 pusl. Kieti viršeliai. Išleido East European Quarterly, Boulder — distributed by Columbia University Press, New York 1978. Kaina su persiuntimu $13.75. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill 60629

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 So. Kedzie Avenue
Tel. — 776-1225
Chicago, Illinois 60629
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. iki 1 val. d.

DAUGYBĖ LIETUVOS MIESTELIŲ aprašoma dr. J. Vaišnoros, MIC, knygoje:

"MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE"

★

Knyga yra tik teologinė, ji dėl įdomių vietovių aprašymo ir dėl jos gausios istorinės medžiagos tinka pasiskaityti kiekvienam lietuviui, besidominčiam Lietuvos istorija ar vietovėmis. Knyga didelio formato, 440 psl. — kaina $3.00. Galima ją įsigyti "Drauge".

1979 METŲ KELIONĖS Į VILNIŲ

1. BALANDŽIO 10	— BALANDŽIO 26 D.
2. BIRŽELIO 26	— LIEPOS 5 D.
3. LIEPOS 24	— RUGPJ. 2 D.
4. RUGPJŪČIO 21	— RUGPJ. 30 D.
5. SPALIO 2	— SPALIO 18 D.

1 ir 5 kelionės — 17 dienų Čikaga — Luxembourgas — Maskva (1) — Vilnius (5) — Ryga (7) ir atgal Maskva (1) — Luxembourgas (1) — Čikaga **Pilna kaina — $1195.00**

2, 3 ir 4 kelionės — 10 dienų — Čikaga — Luxembourgas — Maskva (1) — Vilnius 5) ir atgal — Maskva (1) — Luxembourgas (1) — Čikaga. **Pilna kaina $1095.00**

Kelionėje galima Luxembourge atsiskirti nuo grupės ir pasilikti Europoje iki 45 d. ir grįžti tuo pačiu bilietu.

MARIUS KIELA
6557 So. Talman Ave.
Chicago, Ill. 60629
312—737-1717
— arba —
GORDON TRAVEL SERVICE
Prudential Plaza
Chicago, Ill. 60601
312—644-3003
Air fares subject to change and government approval.